ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2015

Απρίλιος 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Μήνυμα Υπουργού Οικονομικών....3

Β. Στρατηγικός Σχεδιασμός Υπουργείου Οικονομικών....6

Γ. Δράσεις και εξελίξεις κατά το 2015 που σχετίζονται με τις στρατηγικές επιδιώξεις του Υπουργείου Οικονομικών....7

Στρατηγική Επιδίωξη 1: «Διασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης»....7

Μακροοικονομικές εξελίξεις....7

Στρατηγική Επιδίωξη 2: «Διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών»....9

I. Δημοσιονομικοί στόχοι....9

Ιι. Δημόσια Οικονομικά 2015 – Γενική Κυβέρνηση....11

IιI. Αναλυτικά αποτελέσματα εσόδων των Τμημάτων Φορολογίας και Τελωνείων....12

IV. Μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής....14

Στρατηγική Επιδίωξη 3: «Ορθολογική διαχείριση των οικονομικών υποχρεώσεων του Δημοσίου»....16

I. Διαχείριση του Δημοσίου Χρέους....16

Στρατηγική Επιδίωξη 4: «Διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας»....18

I. Χρηματοπιστωτικός τομέας....18

II. Κεφαλαιαγορά....19

III. Διεθνείς Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί....20

Στρατηγική Επιδίωξη 5: «Αποδοτικός δημόσιος τομέας»....21

I. Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις....21

II. Εξυπηρέτηση και προστασία του Πολίτη....22

III. Ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας....25

Στρατηγική Επιδίωξη 6: «Ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κράτους»....29

I. Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων....29

II. Διαχείριση κινητής και ακίνητης περιουσίας....31

Στρατηγικη Επιδίωξη 7: «Δίκαιη κατανομή φορολογικών βαρών στηρίζοντας την ανάπτυξη και την απασχόληση»....32

I. Ενοποίηση Φορολογικών Αρχών....32

II. Φορολογική μεταρρύθμιση 33

III. Διεθνή φορολογικά θέματα 33

IV. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας 34

V. Δράσεις του Τμήματος Φορολογίας για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης 35

Δ. Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης 37

Α. ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Φίλες και φίλοι,

με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω και φέτος την Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για το 2015. Μια χρονιά που παρουσίασε ιδιαίτερες προκλήσεις, αλλά και αξιόλογες επιτυχίες σε όλα τα επίπεδα.

Κατά γενική ομολογία το 2015 ήταν μια σημαντική χρονιά κατά την οποία επιτεύχθηκε, έπειτα από πολλές θυσίες και μόχθο, ουσιαστική πρόοδος προς την ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής που συνάψαμε με την Τρόικα (Μνημόνιο Συναντίληψης). Έπειτα από τρία σχεδόν χρόνια, οι θυσίες των πολιτών μετουσιώνονται σε μια οικονομία, η οποία παρά τις προκλήσεις που εξακολουθεί να αντιμετωπίζει, παρουσιάζει αισιόδοξες ενδείξεις για δυναμική ανάκαμψη κατά τα επόμενα έτη.

Η συλλογική αυτή επιτυχία βασίζεται στη σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίσαμε τις προκλήσεις και στην προσήλωση μας στην υλοποίηση ενός δύσκολου προγράμματος που προέβλεπε τη λήψη μιας σειράς από δύσκολα, αλλά αναγκαία μέτρα, τα οποία μας επέτρεψαν να ανακτήσουμε τη χαμένη αξιοπιστία μας στις διεθνείς αγορές, να ενισχύσουμε το χρηματοπιστωτικό μας σύστημα να προχωρήσουμε στην πλήρη άρση των περιοριστικών μέτρων και να σημειώσουμε την καταγραφή του πρώτου θετικού ρυθμού ανάπτυξης ύψους 1.6% για το 2015, μετά από μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση.

Κατά το 2015 δημιουργήθηκε ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο τόσο για την καλύτερη διαχείριση και εποπτεία του τραπεζικού τομέα και του Συνεργατισμού όσο και για τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας και εκποιήσεων, τη διαδικασία των βιώσιμων αναδιαρθρώσεων, τη λειτουργιά του θεσμού του Τραπεζικού Διαμεσολαβητή, το ζήτημα της έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας αλλά και το ζήτημα της πώλησης δανείων.

Στις προτεραιότητες περιλαμβάνεται η αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων με την περαιτέρω προώθηση βιώσιμων αναδιαρθρώσεων, η οποία θα απαγκιστρώσει φθηνό κεφάλαιο για την περαιτέρω χρηματοδότηση της πραγματικής αγοράς και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Υποβοηθητικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση διαδραματίζουν τα προγράμματα χρηματοδότησης που εξασφαλίσαμε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, προγράμματα που απευθύνονται κυρίως προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Από πλευράς δημόσιων οικονομικών, καθιερώσαμε πολιτική κατάρτισης ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και βιώσιμης διαχείρισης των δημοσίων δαπανών στα πλαίσια των προνοιών του Νόμου περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου που τέθηκε σε εφαρμογή το 2014. Με το πιο πάνω πλαίσιο προάγεται η συνετή και σχεδιασμένη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων από τα Υπουργεία, ενισχύοντας την στοχοθεσία μέσα από το στρατηγικό σχεδιασμό, την ευελιξία, τη λογοδοσία, την υπευθυνότητα και τη διαφάνεια σε όλες τις πτυχές των δημόσιων οικονομικών μέσα και από τη σταδιακή καθιέρωση δεικτών αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας.

Η τροχιά δημοσιονομικής εξυγίανσης της τελευταίας τριετίας έχει οδηγήσει στον ουσιαστικό περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος (2014: -0.2%, 2015: -0.5%) και έχει θετική αντανάκλαση στην πορεία του δημοσίου χρέους, του οποίου η ανοδική πορεία έχει αναστραφεί. Η εξορθολογισμένη και βάσει στρατηγικής πλέον διαχείριση του δημοσίου χρέους, το οποίο ανήλθε στα 109% του ΑΕΠ (€19.214εκ.), αντικατοπτρίζει τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν ώστε να επιτευχθεί σταθερή πρόσβαση στις αγορές συνδυασμένη με δημοσιονομικά βιώσιμο κόστος δανεισμού κάτω από αποδεκτά επίπεδα χρηματοοικονομικού κινδύνου.

Στο πλαίσιο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων εντός του 2015 συνεχίστηκε η λήψη σημαντικών ενεργειών με στόχο την πλήρη ενοποίηση των φορολογικών τμημάτων, που στόχο έχει την ενίσχυση της φοροεισπρακτικής ικανότητας του κράτους και στην πάταξη της φοροδιαφυγής και η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του Ιουνίου 2016. Ο εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση της δομής και της λειτουργίας του νέου Τμήματος Φορολογίας έχει ήδη ξεκινήσει να αποδίδει καρπούς μέσα από την εντατική παρακολούθηση των μεγαλύτερων φορολογουμένων και την αύξηση της είσπραξης φόρων. Επιπρόσθετα, προχωρήσαμε στην προώθηση φορολογικών ελαφρύνσεων στον τομέα των ακινήτων και κινήτρων προς επιχειρήσεις και επενδυτές, ενώ στόχος μας παραμένει όπως το σύνολο των δημοσιονομικών περιθωρίων που θα δημιουργούνται, να αποδίδονται πίσω στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις με πρόσθετες φορολογικές ελαφρύνσεις.

Μέσα από συστηματικές προσπάθειες έχουμε διασφαλίσει την αποκατάσταση της εικόνας της Κύπρου ως ένα υγειές διεθνές επιχειρηματικό κέντρο επιδεικνύοντας πρόοδο στον τομέα της φορολογικής διαφάνειας και της ανταλλαγής πληροφοριών, μέσα από την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας (Global Forum του ΟΟΣΑ) και τη συμμόρφωση με βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα. Συμπληρωματικά ως προς την ενίσχυση και προσέλκυση ξένων επενδύσεων λειτουργεί, επίσης και η διατήρηση και επέκταση του υφιστάμενου δικτύου Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

Παράλληλα, εντατικοποιούνται οι προσπάθειες για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, όπως για παράδειγμα οι ρυθμίσεις που διευκολύνουν τη χρηματοδοτική μίσθωση, αλλά και την ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και των υποδομών της χώρας, προχωρώντας εντός του 2015 στην πρόταση νομοθετικού πλαισίου για τη μετοχοποίηση της ΣΥΤΑ με πρόνοιες για την κατοχύρωση της εθνικής ασφάλειας και των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Επιπρόσθετα, συνεχίζονται οι ενέργειες για την αξιοποίηση της κρατικής περιουσίας, την αδειοδότηση του κρατικού λαχείου και του λογότυπου και των εμπορικών σημάτων των Κυπριακών Αερογραμμών και την αποκρατικοποίηση του ΧΑΚ.

Όλες οι πιο πάνω προσπάθειες πλαισιώθηκαν από ευρύτερες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης που περιλαμβάνουν την προώθηση εντός του 2015 νομοσχεδίων για τα οριζόντια θέματα διαχείρισης του ανθρωπίνου δυναμικού της δημόσιας υπηρεσίας (κινητικότητα, αξιολόγηση, προαγωγές, μισθολόγιο κλπ), καθώς και τον περαιτέρω μηχανογραφικό εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας όπως την ολοκλήρωση της Κυβερνητικής Αποθήκης Πληροφοριών, την έναρξη της λειτουργίας της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας «Αριάδνη» για την παροχή η-Υπηρεσιών και της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων για την περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα κ.α.

Λαμβάνοντας όλα τα πιο πάνω υπόψη, η κυριότερη προτεραιότητα μας εντός του 2016, παραμένει η ομαλή και επιτυχής έξοδος από το Μνημόνιο, η οριστική αποκατάσταση της πρόσβασης της Κύπρου στις διεθνείς αγορές για σκοπούς δανεισμού με ευνοϊκούς όρους, καθώς και η προώθηση των εκσυγχρονιστικών μεταρρυθμίσεων που θα αποτελέσουν μοχλό οικονομικής ανάπτυξης.

Μέχρι σήμερα έχουμε καταφέρει πολλά. Κάτω από αντίξοες συνθήκες έχουμε οδηγήσει την οικονομία μας στην ανάκαμψη και στην ανάπτυξη, χάρη πρωτίστως στις μεγάλες θυσίες και την εγκαρτέρηση των συμπατριωτών μας, στις αντοχές και προσπάθειες των παραγωγικών τομέων, στην επιμονή σε μια συνετή και φιλόδοξη πολιτική καθώς και στον ζήλο και κατανόηση των στελεχών της δημόσιας υπηρεσίας. Θα ήταν παράλειψη μου να μην ευχαριστήσω ιδιαιτέρως το προσωπικό του Υπουργείου Οικονομικών, του οποίου προΐσταμαι και τους οποίους συγχαίρω για την προσήλωση και εργατικότητα που συνέχισαν να επιδεικνύουν και κατά τη χρονιά που μας πέρασε.

Χάρης Γεωργιάδης

Υπουργός Οικονομικών

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Κατά τη σύνταξη της Ετήσιας Έκθεσης για το 2014, εισήχθησαν αλλαγές στη μορφή και περιεχόμενο της για να συμβαδίζει και να έχει συνάφεια με τη δομή και το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων μαζί με τον Προϋπολογισμό για το 2015-2017, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Διαχείρισης των Δημοσίων Οικονομικών.

Στόχος της Ετήσιας Έκθεσης και φέτος είναι να προσφέρει στο κοινό έναν απολογισμό των ενεργειών του Υπουργείου ως προς την επίτευξη των **στρατηγικών επιδιώξεών** του, όπως αυτοί περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό του Σχέδιο[1] και παρατίθενται πιο κάτω, με την προσδοκία ότι μελλοντικά το εγχείρημα θα βελτιωθεί με την προσθήκη δεικτών απόδοσης που θα επιτρέπει την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και τον βαθμό επίτευξης των στόχων:

1. *Διασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης.*

2. *Διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.*

3. *Ορθολογική διαχείριση των οικονομικών υποχρεώσεων του Δημοσίου.*

4. *Διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.*

5. *Αποδοτικός δημόσιος τομέας.*

6. *Ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κράτους.*

7. *Δίκαιη κατανομή φορολογικών βαρών στηρίζοντας την ανάπτυξη και την απασχόληση.*

[1] Το Στρατηγικό Σχέδιο βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών: http://www.mof.gov.cy/mof/mof.nsf/page53_gr/page53_gr?OpenDocument

Γ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2015 ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 1: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το 2015, μετά από μια πρωτόγνωρη περίοδο ύφεσης διάρκειας τεσσάρων περίπου ετών, η κυπριακή οικονομία επανήλθε σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Οι θετικοί αυτοί ρυθμοί καταδεικνύουν την ανάκαμψη της οικονομίας και την έξοδο από την ύφεση. Για ολόκληρο το 2015, ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι κυμάνθηκε γύρω στο 1.6% ξεπερνώντας τις προβλέψεις, γεγονός που οδήγησε σε κλίμα βελτιωμένης εμπιστοσύνης, τόσο σε τοπικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

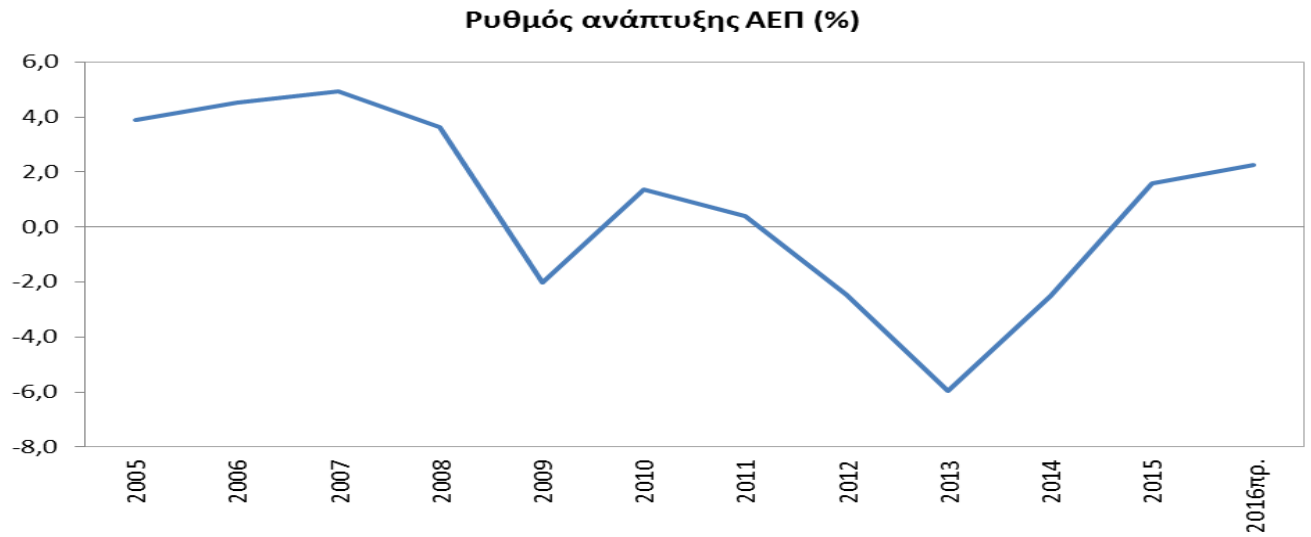

Υπουργείο Οικονομικών: Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%) κατά την περίοδο 2005-2016 (πρόβλεψη για το 2016)

Η πιο πάνω θετική εξέλιξη σημειώθηκε σε περιβάλλον γενικής πολιτικής αστάθειας λόγω των εξελίξεων με τη Ρωσία, μια χώρα με ιδιαίτερα στενούς οικονομικούς δεσμούς με την Κυπριακή Δημοκρατία, κυρίως σε σχέση με τον τομέα του τουρισμού. Ακόμα ένας εν δυνάμει αποσταθεροποιητικός παράγοντας υπήρξε η Ελλάδα, λόγω της αβεβαιότητας γύρω από την ολοκλήρωση του δεύτερου προγράμματος στήριξης από ΕΕ, ΕΚΤ και ΔΝΤ, με αποκορύφωμα τα σενάρια για έξοδο της Ελλάδας από τη ζώνη του Ευρώ μετά και την εκπνοή της παράτασης του προγράμματος στις 30 Ιουνίου 2015. Τελικά, ως αποτέλεσμα της κατάληξης σε ένα τρίτο πρόγραμμα στήριξης, η κατάσταση εξομαλύνθηκε.

Από πλευράς ζήτησης, η ιδιωτική κατανάλωση κατέγραψε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2015 σε σχέση με το 2014, ενώ η δημόσια κατανάλωση συνέχισε να καταγράφει αρνητικούς ρυθμούς, αν και

σε μικρότερο βαθμό από ότι το 2014. Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατέγραψαν σημαντική αύξηση το 2015 μετά από συνεχείς μειώσεις τα τελευταία έτη.

Από τομεακής πλευράς, θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης παρουσίασαν οι τομείς της μεταποίησης, του εμπορίου, των ξενοδοχείων και εστιατορίων, των μεταφορών, των επικοινωνιών, οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, οι διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης παρουσίασε ο τομέας των κατασκευών, οι τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, οι δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών καθώς και ο τομέας άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για τον τομέα του τουρισμού, που παρά τις γενικά αντίξοες συνθήκες, τον μεγάλο ανταγωνισμό από άλλους φθηνότερους προορισμούς και την κρίση στη Ρωσική οικονομία, παρουσίασε αύξηση περίπου 9% για όλο το 2015.

Η ανεργία κατά το 2015, με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, διαμορφώθηκε στο 15,5% του εργατικού δυναμικού, έναντι ποσοστού ανεργίας 16,1% το 2014, αντικατοπτρίζοντας τάσεις αποκλιμάκωσης. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας παραμένει ψηλό, καθώς και η ανεργία μεταξύ των νέων, η οποία όμως παρουσιάζει πτωτική τάση. Τονίζεται ότι η ανεργία και γενικότερα η αγορά εργασίας, κατά κανόνα, παρουσιάζει χρονική υστέρηση έναντι των μεταβολών του ΑΕΠ.

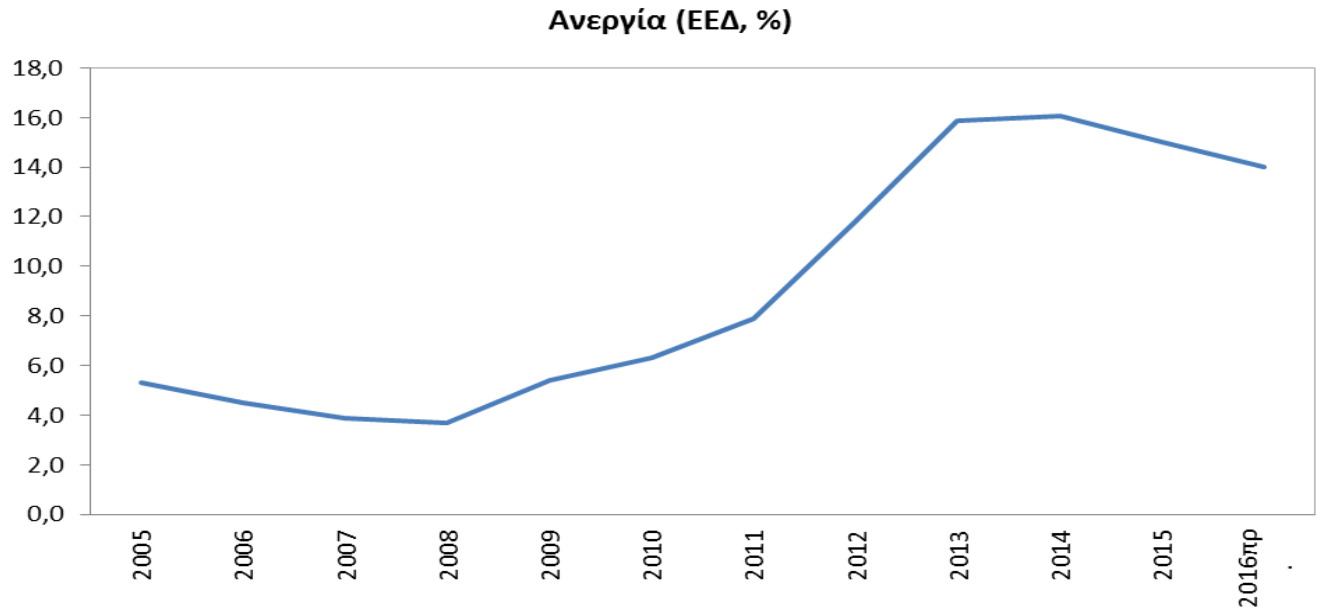

Υπουργείο Οικονομικών: Ανεργία (ΕΕΔ%) κατά την περίοδο 2005-2016 (πρόβλεψη για το 2016)

Ο **Δείκτης Τιμών Καταναλωτή** (ΔΣΚ), για το 2015, ήταν αρνητικός της τάξης του 2.1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2014. Η πτωτική πορεία του πληθωρισμού, οφείλεται κυρίως στις μειώσεις που παρατηρήθηκαν στη μέση τιμή του αργού πετρελαίου τύπου Μπρεντ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 2: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

Ι. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Πρωταρχικός στόχος της οικονομικής πολιτικής παραμένει η διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας, μεταξύ άλλων, μέσω της διόρθωσης των δημοσιονομικών ανισορροπιών και την επίτευξη του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Στόχου μεσοπρόθεσμα. Η πολιτική αυτή θα διασφαλίσει την επάνοδο της Κυπριακής οικονομίας σε τροχιά ανάκαμψης, διασφαλίζοντας παράλληλα τη σταθερή πρόσβασή της στις διεθνείς χρηματαγορές.

Τον Μάιο του 2013, το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε Σύσταση στην Κύπρο για να θέσει τέρμα στην κατάσταση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος το αργότερο έως το 2016. Ακολουθώντας με συνέπεια το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής που συνάψαμε με την Τρόικα (Μνημόνιο Συναντίληψης), το 2015, το δημοσιονομικό έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης περιορίστηκε στο 0,5% του ΑΕΠ, υπερκαλύπτοντας κατά πολύ τον αρχικό στόχο του Προγράμματος. Ταυτόχρονα, επιτεύχθηκε η έναρξη της διαδικασίας έκδοσης σύστασης για ανάκληση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος κατά της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από τον Απρίλιο του 2016, ενός χρόνου ενωρίτερα.

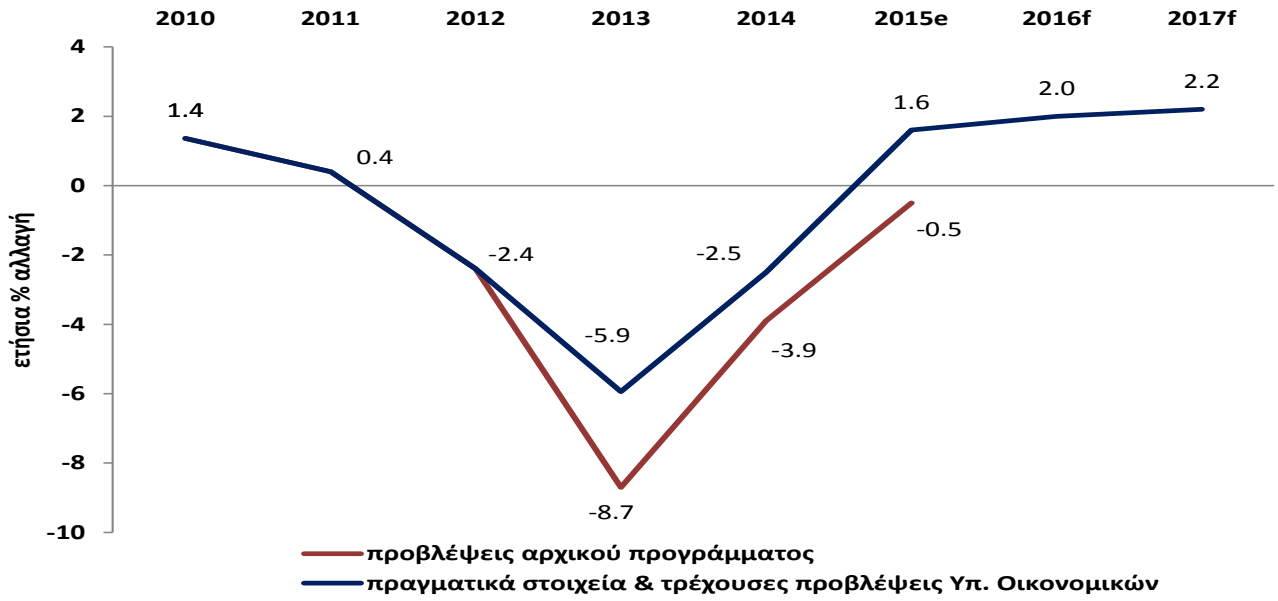

Υπουργείο Οικονομικών: Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%) σύμφωνα με τα πραγματικά στοιχεία και τις τρέχουσες προβλέψεις (για τα έτη 2016 και 2017) σε αντιπαραβολή με τις προβλέψεις του αρχικού Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής

Ταυτόχρονα, η Κύπρος για αντιμετώπιση της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών και ιδιαίτερα του δημοσίου χρέους δεσμεύτηκε μέσω του Προγράμματος Προσαρμογής ότι, από το 2016 θα πετύχει πλεονασματικό πρωτογενές ισοζύγιο τουλάχιστον της τάξης του 1,2% του ΑΕΠ, το οποίο από

το 2018 θα ανέλθει και θα διατηρηθεί γύρω στο 3%-4% του ΑΕΠ, διασφαλίζοντας έτσι την αναστροφή της αυξητικής πορείας του δημόσιου χρέους και τοποθέτησης του σε πτωτική πορεία.

Κατά την 8η αξιολόγηση του Προγράμματος (Νοέμβριος 2015), καθορίστηκε στόχος για δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης του 0,8% του ΑΕΠ και για πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 2,4% του ΑΕΠ, για ολόκληρο το 2015. Ωστόσο, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης κατά το 2015 ήταν μόνο οριακά ελλειμματικό της τάξης των €81,5 εκ. ή ως ποσοστό του ΑΕΠ ύψους -0,5%. Παράλληλα, το πρωτογενές ισοζύγιο, το οποίο αποτυπώνει με περισσότερη διαφάνεια τις επιπτώσεις της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους και τις προεκτάσεις της σε σχέση με το δημόσιο χρέος, ήταν πλεονασματικό κατά το 2015 της τάξης των €466,5 εκ. ή 2,7% του ΑΕΠ, σε σχέση με πλεόνασμα ύψους €455,2 εκ. κατά τον προηγούμενο χρόνο, και 2,6% του ΑΕΠ.

Με βάση τα πιο πάνω, είναι προφανές ότι, τόσο το πρωτογενές ισοζύγιο όσο και το δημοσιονομικό ισοζύγιο για τη γενική κυβέρνηση το 2015, όπως και το 2014 υπερκάλυψαν με σημαντικά περιθώρια τους στόχους που είχαν τεθεί. Τα θετικά αυτά αποτελέσματα εδράζονται στη συνετή δημοσιονομική πολιτική που είχε υιοθετηθεί μέσω κυρίως της εισαγωγής δεσμευτικών ανώτατων οροφών δαπανών, σε συνδυασμό με τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης τα οποία είχαν ληφθεί τη διετία 2013-14. Η Κύπρος έχει πετύχει τόσο τη διόρθωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος πριν τον καθορισμένο στόχο που έχει τεθεί μέσω της Σύστασης του Συμβουλίου Υπουργών Οικονομικών, όσο και τη δημιουργία υψηλού πρωτογενούς πλεονάσματος, πολύ πιο πριν από το τέλος της περιόδου του Προγράμματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό ισοζύγιο κατά το 2015 ήταν πλεονασματικό της τάξης του 1,4% του ΑΕΠ.

Τα πιο πάνω θετικά αποτελέσματα παρέχουν τη δυνατότητα στην Κυβέρνηση για την υιοθέτηση, υπό τις περιστάσεις, ουδέτερης δημοσιονομικής στάσης, επιτρέποντας έτσι την ελεύθερη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών που θα λειτουργήσουν αντικυκλικά, δίδοντας περαιτέρω ώθηση στην ανάκαμψη της οικονομίας.

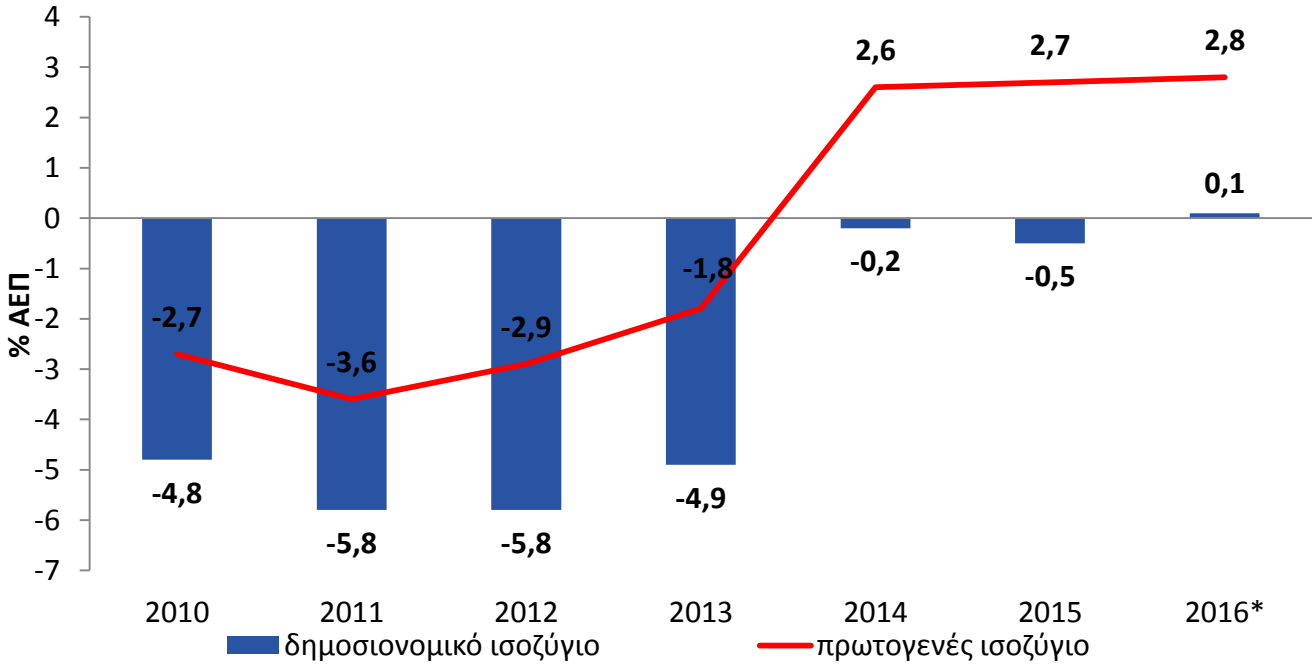

Υπουργείο Οικονομικών: Πρωτογενές και Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ) 2010-2016 (πρόβλεψη για το 2016)

II. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ 2015 – ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Τα δημόσια έσοδα έφτασαν στα €6.801,6 εκ. το 2015 σε σύγκριση με €6.924,2 εκ. το 2014 σημειώνοντας μείωση της τάξης του 1,8%.

Αναλυτικότερα, οι εισπράξεις από φόρους στην παραγωγή και εισαγωγές κατά το 2015 έφτασαν τα €2.569,7 εκ. παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 0,8% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (€2.591,6). Κύριος λόγος της μείωσης αυτής ήταν η εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου του ΦΠΑ με το κοινοτικό κεκτημένο, όσον αφορά τον τόπο παροχής τηλεπικοινωνιακών, ραδιοτηλεοπτικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών[2], οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2015. Οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθε στα €379,1 εκ. σε σχέση με €368,3 εκ. κατά το 2014 σημειώνοντας αύξηση 2,9%, παρά την ήπια χειμερινή περίοδο, καταδεικνύοντας έτσι αύξηση στην κατανάλωση για σκοπούς διακίνησης. Οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καπνικά σημείωσε μείωση 3%, φτάνοντας τα €187,5 εκ., σε σχέση με €193,2 εκ. το 2014.

Οι εισπράξεις από τους φόρους στο εισόδημα και περιουσία περιορίστηκαν στα €1.720,6 εκ. σε σχέση με €1.774,8 εκ. το 2014, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 3,1%. Μείωση παρουσίασαν και οι εισπράξεις από το φόρο στα εισοδήματα των υπαλλήλων του δημοσίου, της τάξης του 3%, με τις εισπράξεις να περιορίζονται στα €124,4 εκ το 2015 σε σχέση με €128,2 εκ. το 2014, λόγω περεταίρω μείωσης της απασχόλησης. Οι εισπράξεις από το φόρο στα εισοδήματα των υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα παρέμειναν σταθερές στα €223,3 εκ., στο ίδιο επίπεδο όπως και το 2014. Οι εισπράξεις από τον εταιρικό φόρο έφτασαν τα €628,3 εκ. σε σχέση με €603,6 εκ. τον προηγούμενο χρόνο, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 4,1%. Σημαντική μείωση σημειώθηκε στα έσοδα από την έκτακτη εισφορά για την άμυνα, της τάξης του 21,2%, από €439,8 εκ. το 2014 σε €346,6 εκ. το 2015.

Οι εισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων αυξήθηκαν στα €1.479,9 εκ. κατά το 2015 σε σχέση με €1.444,6 εκ. τον προηγούμενο χρόνο σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 2,4%, λόγω αύξησης της απασχόλησης και των απολαβών.

Οι εισπράξεις από εισόδημα περιουσίας παρουσίασαν μείωση της τάξης του 13,4%, φτάνοντας τα €240,4 εκ. το 2015 σε σχέση με €277,6 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στο μειωμένο μέρισμα από την Κεντρική Τράπεζα κατά €48 εκ.

Παράλληλα, το σκέλος των δαπανών κατά το 2015 στο σύνολο τους παρουσιάζουν ελαφρά μείωση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες το 2015 έφτασαν τα €6.883,8 εκ. σε σύγκριση με €6.967,2 εκ. το 2014.

Οι δαπάνες για το κρατικό μισθολόγιο περιορίστηκαν στα €2.231,6 εκ. σε σχέση με €2.299,1 εκ. τον προηγούμενο χρόνο, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 2,9%, λόγω της περεταίρω μείωσης της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, καθώς και λόγω μείωσης του ρυθμού των πρόωρων

[2] Νομοθεσία εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1042/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά τον τόπο παροχής υπηρεσιών.

αφυπηρετήσεων. Η ενδιάμεση κατανάλωση περιορίστηκε στα €646,2 εκ. σε σχέση με €655,3 εκ. τον προηγούμενο χρόνο, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 1,4%. Η μείωση αυτή, αποδίδεται στη μείωση των δαπανών για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων (μείωση 22,2%).

Οι κοινωνικές δαπάνες ανήλθαν στα €2.468,5 εκ. κατά το 2015, στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2014, σημειώνοντας δηλαδή μηδενική ποσοστιαία μεταβολή. Οι πληρωμές για ανεργιακό επίδομα μειώθηκαν στα €97,3 εκ. σε σχέση με €116,6 εκ. τον προηγούμενο χρόνο (μείωση 16,6%), ενώ παράλληλα το πληρωτέο ποσό για πλεονάζον προσωπικό κατά το 2015, μειώθηκε στα €50 εκ. σε σχέση με €99,5 εκ., σημειώνοντας μείωση της τάξης του 49,7%. Η εξέλιξη αυτή θεωρείται ιδιαίτερα θετική, εφόσον καταδεικνύει άμεσα τις τάσεις βελτίωσης στην αγορά εργασίας. Αύξηση στις κοινωνικές δαπάνες παρουσιάστηκε στις πληρωμές σε σχέση με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Αύξηση σημειώθηκε και στις δαπάνες για τόκους της τάξης του 10% και ανήλθαν στα €548,0 εκ. το 2015 σε σχέση με €498,2 εκ. τον προηγούμενο χρόνο, λόγω συμπερίληψης τόκων ύψους €56,6 εκ. που προέκυψε από την πρόωρη επαναγορά ομολόγων. Τέλος, οι δαπάνες πάγιου κεφαλαίου κατά το 2015 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 4,5% λόγω αύξησης δαπανών για απαλλοτριώσεις γης καθώς και δαπανών αναπτυξιακών έργων και προγραμμάτων.

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Τμήμα Φορολογίας

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2015 έφτασαν στα €3.498 εκ. σημειώνοντας μείωση ίση με €41εκ. (1,2%) σε σχέση με το 2014 που εισπράχθηκαν €3.539 εκ. Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά πηγή προέλευσης παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το έτος 2015 σε σχέση με το 2014				
ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	2015	2014	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %
	€	€		
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	1.205.249.363	1.160.339.206	44.910.157	3,9%
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	1.293.478.518	1.284.994.526	8.483.992	0,7%
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Τελωνεία)	394.552.704	408.232.061	-13.679.357	-3,4%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	103.702.132	108.022.056	-4.319.924	-4,0%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	44.900.296	38.336.219	6.564.077	17,1%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	329.095.522	416.186.509	-87.090.987	-20,9%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	28.235.089	27.141.823	1.093.266	4,0%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	1.991.475	1.593.283	398.192	25,0%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ΑΥΤΟΕΡΓ/ΑΠΟΚΟΠΗ	97.074.926	94.438.281	2.636.645	2,8%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΦ	**3.498.280.025**	**3.539.283.964**	**-41.003.939**	**-1,2%**

Τμήμα Φορολογίας: Εισπράξεις για τα έτη 2015/2014

Η μεγαλύτερη απώλεια στα συνολικά έσοδα του έτους προέρχεται από την Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα (ΕΕΑ) η οποία παρουσιάζει συνολική μείωση €87,1εκ. και οφείλεται κυρίως στη μείωση των καταθετικών επιτοκίων. Παράλληλα, η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκε στο Φόρο Εισοδήματος με €44,9εκ. (3,9%) με τη συνολική είσπραξη του έτους να ανέρχεται στα €1.205 εκ. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αυξημένη καταβολή της Προσωρινής Φορολογίας από Νομικά Πρόσωπα για το έτος 2015. Τέλος, ο μεγάλος στόχος της είσπραξης €100εκ. από το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, επιτεύχθηκε και ξεπεράστηκε και κατά το 2015, σημειώνοντας μικρή μείωση σε σχέση με το 2014 κυρίως λόγω της αύξησης του ποσοστού της έκπτωσης στο 20% και 17,5% για ηλεκτρονικές πληρωμές και ταμείων του Τμήματος, αντίστοιχα, σε σχέση με το 15% που ίσχυε για το 2014.

Το Τμήμα Φορολογίας, δίνει μεγάλη έμφαση στην είσπραξη των καθυστερημένων οφειλομένων φόρων, γι' αυτό στα πλαίσια της ενοποίησης του Τμήματος, συστάθηκε εξειδικευμένη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Είσπραξης Οφειλών. Η εν λόγω Μονάδα κατά το 2015, ακολούθησε συγκεκριμένο πλάνο εργασίας σύμφωνα με το οποίο εφαρμόστηκαν όλα τα εισπρακτικά μέτρα που προνοούνται από τις σχετικές νομοθεσίες.

Τμήμα Τελωνείων

Το Τμήμα Τελωνείων έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση των εσόδων της Δημοκρατίας μέσω κατάλληλων μηχανισμών καθώς και τη διευκόλυνση του νομίμου εμπορίου, κατά το 2015 μεταξύ άλλων, πραγματοποίησε έλεγχο (εμπορευμάτων και εγγράφων) που αφορούσαν 34.252 διασαφήσεις (ποσοστό 30%), σε σύνολο 112.922 διασαφήσεων εισαγωγής/ εξαγωγής/ διαμετακόμισης που διεκπεραιώθηκαν, όπως αναλύονται στο πιο κάτω πίνακα. Οι διασαφήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, συνεισφέροντας στην απλοποίηση και επιτάχυνση των τελωνειακών διαδικασιών και στη διευκόλυνση του επιχειρηματικού κόσμου.

ΕΙΔΟΣ / ΕΤΟΣ	Διασαφήσεις			
	Εισαγωγών	Εξαγωγών	Διαμετακόμισης	ΣΥΝΟΛΟ
2014	86.974	23.267	4.757	114.998
2015	82.574	24.994	5.354	112.922

Τμήμα Τελωνείων: Διασαφήσεις 2014-2015

Οι εισπράξεις από το Τμήμα Τελωνείων από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθαν στα €379,0 εκ. σε σχέση με €368,3 εκ. κατά το 2014, σημειώνοντας αύξηση 10,7%, ενώ οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καπνικά σημείωσαν μείωση της τάξης του 6,3% φτάνοντας τα €189,5 εκ. σε σχέση με €193,2 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Επίσης, οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στην αλκοόλη και αλκοολούχα ποτά ανήλθαν στα €21,9 εκ. σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις κατά το 2014 που ήταν €21,1 εκ., σημειώνοντας αύξηση 3,5%.

Κατά το έτος 2015, τα έσοδα από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης και Άλλα Έσοδα αυξήθηκαν κατά 0,8% (€5,4 εκ. σε απόλυτους αριθμούς), φθάνοντας έτσι τα €643,3 εκ. σε σύγκριση

με €637,9 εκ. που ήταν το 2014. Επιπλέον, το Τμήμα Τελωνείων έχει εισπράξει ποσό ΦΠΑ κατά την είσοδο/εισαγωγή εμπορευμάτων ύψους €398,7 εκ.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων που ανήλθαν συνολικά στο ποσό των € 1.042,0 εκ., παρουσιάζοντας ποσοστιαία μείωση της τάξης του 0,7% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2014 που ήταν €1.048,9 εκ. (€6,9 εκ. σε απόλυτους αριθμούς).

Έτος / Έμμεσοι Φόροι	2014 (€ εκ.)	2015 (€ εκ.)	2014/2015 (€ εκ.)	2014/2015 (%)
Εισαγωγικοί Δασμοί	23,8	25,3	+1,5	+6,3
Φόροι Κατανάλωσης	609,5	613,7	+4,2	+0,7
Άλλα Έσοδα	4,6	4,3	-0,3	-6,5
ΣΥΝΟΛΟ	637,9	643,3	+5,4	+0,8
ΦΠΑ Εισαγωγής/Εισόδου*	411	398,7	-12,3	-3,0
ΣΥΝΟΛΟ	1048,9	1042,0	-6,9	-0,7
* το ΦΠΑ εισαγωγής/εισόδου περιλαμβάνεται στα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας.				

Τμήμα Τελωνείων: Έσοδα 2014-2015

IV. ΜΕΤΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων, μέσω της διαδικασίας κατάρτισης του Προϋπολογισμού, έχουν υιοθετηθεί οι ακόλουθες πολιτικές:

(α) Απασχόληση στο δημόσιο τομέα

Το 2015 συνεχίστηκε η πολιτική απασχόλησης με στόχο την υλοποίηση των δεσμεύσεων στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα για:

i. τη μείωση της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα κατά 4.500 άτομα από το 2012 μέχρι το 2016 (από 1/1/2012 μέχρι 31/12/2015 ο αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων στο δημόσιο τομέα μειώθηκε συνολικά κατά 4,167) και
ii. την κατάργηση 1.880 κενών θέσεων από το 2013 μέχρι το 2016 (κατά την εν λόγω περίοδο καταργήθηκαν συνολικά 1,600 θέσεις, ενώ με τον Προϋπολογισμό του 2016 καταργήθηκαν ακόμα 328, ανεβάζοντας το σύνολο των καταργημένων θέσεων στις 1,928. Σημειώνεται ότι οι θέσεις ωρομίσθιου προσωπικού που καταργήθηκαν το 2015 ανέρχονται στις 149).

Επίσης, συνεχίστηκε η αναστολή της πλήρωσης μόνιμων θέσεων στο δημόσιο τομέα, με εξαιρέσεις οι οποίες εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθώς και η απαγόρευση της πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων, με εξαιρέσεις που αφορούν κυρίως στους τομείς της Υγείας και της Παιδείας, με βάση ειδική πρόνοια του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 2015.

(β) Απολαβές στο δημόσιο τομέα

Το 2015 συνεχίστηκε η εφαρμογή των μέτρων που υιοθετήθηκαν κατά τα τελευταία χρόνια για συγκράτηση/μείωση του κρατικού μισθολογίου (κρατική υπηρεσία και ευρύτερος δημόσιος τομέας). Ενδεικτικά αναφέρονται τα μέτρα όπως η συνέχιση της επιβολής έκτακτης εισφοράς και της καθολικής κλιμακωτής μείωσης των απολαβών και των συντάξεων των αξιωματούχων, των εργαζομένων και των συνταξιούχων, η διατήρηση της μείωσης των επιδομάτων και αποζημιώσεων των εργαζομένων (μονίμων, έκτακτων και ωρομισθίων), η μείωση της μισθοδοσίας των νεοεισερχομένων εργαζομένων, η παγοποίηση των ετήσιων μισθοδοτικών προσαυξήσεων και των τιμαριθμικών αυξήσεων, κ.ά.

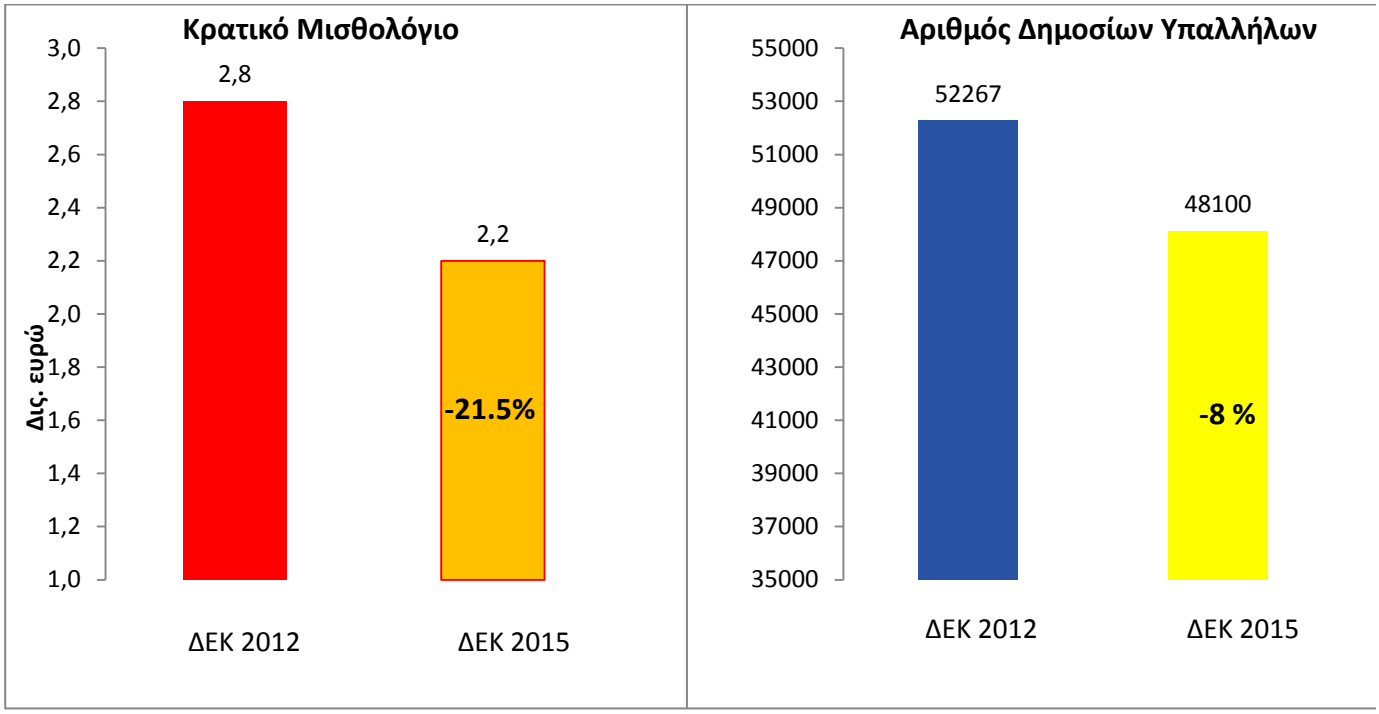

Υπουργείο Οικονομικών: Σύγκριση ύψους κρατικού μισθολογίου και αριθμού δημοσίων υπαλλήλων κατά τον Δεκέμβριο του 2012 και 2015, αντίστοιχα

(γ) Δημόσιες δαπάνες

Το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής συνδέει τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πολιτική με τη διαδικασία κατάρτισης του Προϋπολογισμού μέσω του καθορισμού ανώτατων δεσμευτικών οροφών δαπανών και αποσκοπεί στη διασφάλιση της επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων. Το ύψος των δημοσίων δαπανών του 2015 καθορίστηκαν στη βάση συντηρητικών μακροοικονομικών προβλέψεων, ενσωματώνοντας παράλληλα περιθώρια ασφαλείας για την αντιμετώπιση απρόσμενων παραγόντων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του Προγράμματος στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 3: «ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ»

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Μετά τον αποκλεισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας από τις διεθνείς αγορές το Μάιο του 2011 και την υιοθέτηση του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής τον Μάρτιο του 2013, η Κυβέρνηση σε μια προσπάθεια να επιτύχει την πρόσβαση της ξανά στις αγορές για τη χρηματοδότηση των αναγκών της, έθεσε σε εφαρμογή κατά το έτος 2014 το στρατηγικό σχέδιο για σταδιακή επιστροφή στις αγορές. Η επιτυχής πρόσβαση της Κυπριακής Δημοκρατίας στις αγορές συνεχίστηκε και το 2015 σημειώνοντας ακόμη μεγαλύτερη πρόοδο.

Για σκοπούς συνέχισης της προόδου που επιτεύχθηκε κατά το 2015, καταρτίστηκε η Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΜΣΔΔΧ) 2016-2020, η οποία αποτελεί μια συνέχεια της στρατηγικής κατεύθυνσης που καθορίστηκε με την προηγούμενη στρατηγική της περιόδου 2015-2019, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις νέες μακροοικονομικές εξελίξεις και τη βελτίωση που σημειώθηκε στη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

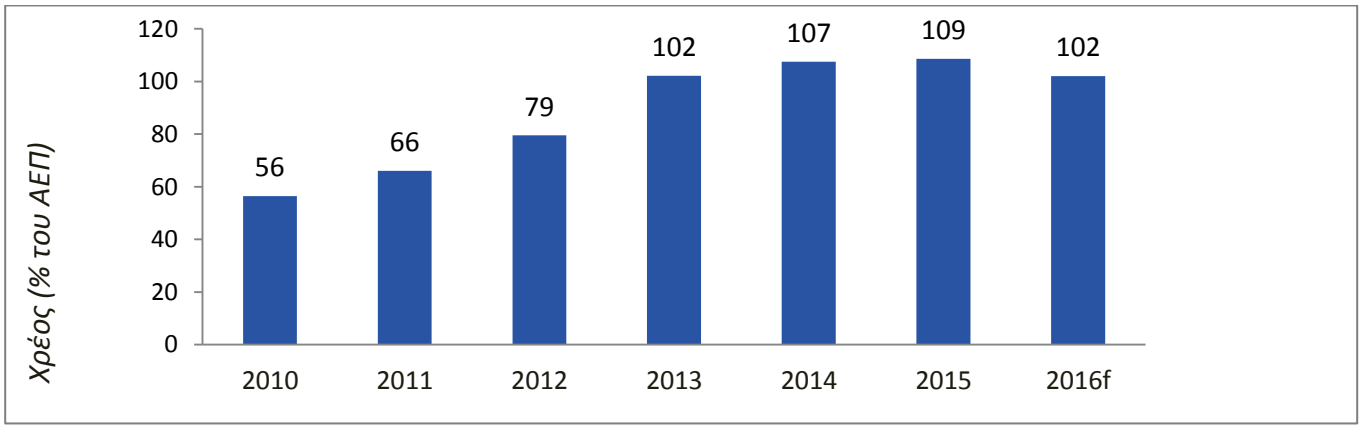

Υπουργείο Οικονομικών: Δημόσιο Χρέος ως % του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2010-2016 (πρόβλεψη για το 2016)

Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση

Κατά το έτος 2015, η Δημοκρατία εξέδωσε δύο ευρωομόλογα με κοινοπρακτική έκδοση συνολικού ύψους €2.000 εκ. Το πρώτο ευρωομόλογο εκδόθηκε το Μάιο του 2015 και ήταν επταετές με ονομαστικό ποσό €1.000 εκ. και με ονομαστικό επιτόκιο 3,875% (απόδοση 4,00%). Η δεύτερη έκδοση έγινε το Νοέμβριο του 2015 και αφορούσε 10-ετές ευρωομόλογο με ονομαστικό ποσό €1.000 εκ. και με ονομαστικό επιτόκιο 4,25%. Οι δύο αυτές εκδόσεις σημείωσαν μεγάλη επιτυχία και αποτέλεσαν ψήφο εμπιστοσύνης της διεθνής αγοράς ομολόγων στη συνέχιση της οικονομικής ανάκαμψης της Δημοκρατίας και συνάμα επισφράγισαν την επιστροφή της Δημοκρατίας στις διεθνείς αγορές. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από αυτές τις εκδόσεις χρησιμοποιήθηκαν:

I. Για την ανανέωση και αποπληρωμή του ομολόγου ανακεφαλοποίησης της Τράπεζας Κύπρου,
II. Για επαναγορά ομολόγων ώστε να επιτευχθεί η εξομάλυνση του χρονοδιαγράμματος λήξης του χρέους, και

III. Για διατήρηση των ρευστών διαθεσίμων σε επίπεδα που να καλύπτουν τις ανάγκες της Δημοκρατίας εντός των επόμενων 12 μηνών.

Επίσης, η Δημοκρατία συνέχισε την έκδοση εξαετών ομολόγων ειδικά σχεδιασμένων για τις ανάγκες των φυσικών προσώπων. Τα ομόλογα αυτά εκδίδονται σε μηνιαία βάση και προσφέρουν τη δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής με προειδοποίηση 30 ημερών και κλιμακωτού επιτοκίου, αναλόγως του χρόνου που ο επενδυτής θα το έχει στην κατοχή του. Η έκδοση των ομολόγων αυτών κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 ανήλθε σε €128 εκ. σε σύγκριση με €62 εκ. που ήταν το αντίστοιχο εξάμηνο του 2014 σημειώνοντας αύξηση 106%. Η συνολική αξία των ομολόγων που εκδόθηκε κατά το 2015 ανήλθε σε €205 εκ.

Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η συνέχιση της έκδοσης Γραμματίων του Δημοσίου με ιδιωτική τοποθέτηση, αν και σε περιορισμένη έκταση, συνεχίστηκε και κατά το 2015. Μετά από εντατική προετοιμασία σε συνεννόηση με τους επενδυτές, τον Φεβρουάριο του 2015 τέθηκε σε εφαρμογή η επανέναρξη του προγράμματος έκδοσης Γραμματίων του Δημοσίου μέσω δημοπρασιών. Κατά τη διάρκεια του έτους, η μέση σταθμική απόδοση των Γραμματίων του Δημοσίου διάρκειας 13 εβδομάδων ακολούθησε πτωτική πορεία φθάνοντας στο 0,65% το Δεκέμβριο του 2015 από 2,96% που ήταν το Φεβρουάριο του ιδίου έτους. Ο δείκτης κάλυψης των δημοπρασιών ακολούθησε ανοδική πορεία φθάνοντας στο 5,12 το Δεκέμβριο του 2015 σε σύγκριση με 1,7 το Φεβρουάριο του ιδίου έτους.

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες του 2015 καλύφθηκαν σχεδόν εξολοκλήρου από τη χρηματοδότηση από το ΔΝΤ και τον ΕΜΣ και σε μικρότερο βαθμό από την έκδοση εμπορικού χρέους στις διεθνείς και εγχώριες κεφαλαιαγορές.

Πηγή Χρηματοδότησης	**Εκ. €**	**Ποσοστό %**
Βραχυπρόθεσμος εγχώριος δανεισμός	400	11
Εγχώρια χρεόγραφα	108	3
Ομόλογα EMTN	2.000	53
Ομόλογα για φυσικά πρόσωπα	205	5
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	62	2
Δάνεια Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου	1.003	26
ΣΥΝΟΛΟ:	**3.778**	100

Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους: Πηγές χρηματοδότησης κατά το 2015

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 4: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ»

Ι. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα το 2015 συνέχισαν να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για τις εξελίξεις της ευρύτερης οικονομίας. Η σταθεροποίηση στις εκροές των καταθέσεων είχε ως αποτέλεσμα την πλήρη άρση και των τελευταίων περιοριστικών μέτρων στη διακίνηση κεφαλαίων προς το εξωτερικό (6 Απριλίου 2015) γεγονός που, σε συνδυασμό με την επιτυχημένη ολοκλήρωση της Συνολικής Αξιολόγησης των Τραπεζών στα τέλη του Οκτώβρη 2014, σηματοδότησε την περαιτέρω ενίσχυση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό μας σύστημα. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας παρουσίασε ουσιαστική βελτίωση κυρίως από τον Οκτώβριο του 2014 και μετέπειτα και στηρίζεται πλέον πάνω σε πιο γερές και υγιείς βάσεις σε ότι αφορά κεφαλαιοποίηση, ρευστότητα και επικερδότητα. Οι τράπεζες διατήρησαν την κεφαλαιακή τους επάρκεια, παρατηρήθηκε μικρή εισροή καταθέσεων, ενώ συνεχίστηκε αποκλιμακωμένη η πτωτική τάση του συνολικού δανεισμού στα πλαίσια των προσπαθειών των τραπεζών για περαιτέρω απομόχλευση και διόρθωση των ισολογισμών τους. Επιπλέον, οι τράπεζες έχουν προβεί σε εντατικοποίηση των αναδιαρθρώσεων με έμφαση στους μεγάλους δανειολήπτες.

Η κυριότερη πρόκληση που παρουσιάζει σήμερα ο εγχώριος χρηματοοικονομικός τομέας είναι η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που ανέρχονται στο 46% περίπου του συνολικού χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, καθώς η επιτυχής αντιμετώπιση τους θα οδηγήσει σε μείωση των προβλέψεων, με όλες τις επακόλουθες θετικές επιπτώσεις στα κεφάλαια των τραπεζών. Καθοριστικός παράγοντας αποτελεί η εφαρμογή του αναθεωρημένου και εκσυγχρονισμένου νομοθετικού πλαισίου για τις εκποιήσεις ενυπόθηκων ακινήτων, καθώς και η απλούστευση και επίσπευση των διαδικασιών για βιώσιμη αναδιάρθρωση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, τα οποία θα διέπονται και από το αναθεωρημένο νομοθετικά θεσμοθετημένο από τον Απρίλιο του 2015πλαίσιο αφερεγγυότητας.

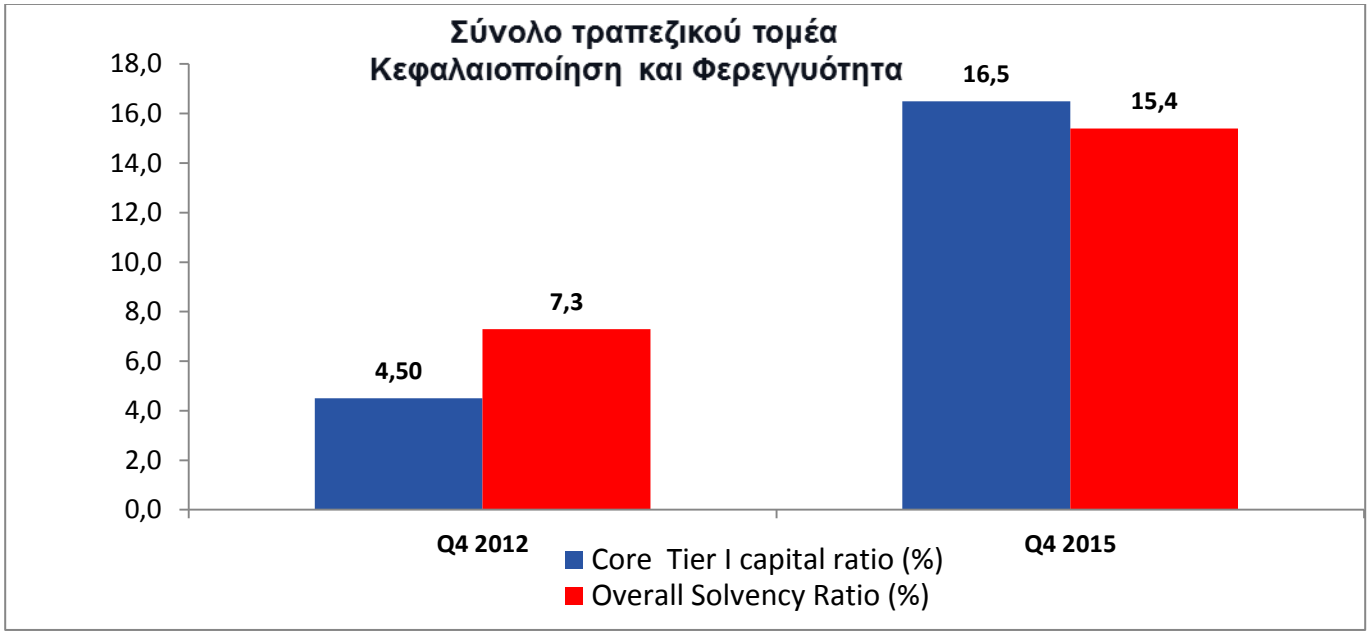

Υπουργείο Οικονομικών: Σύγκριση δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας (Core Tier I capital ratio %) και Φερεγγυότητας (Overall Solvency Ratio %) κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2012 και του 2015, αντίστοιχα

Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2015 τέθηκε σε ισχύ ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμος, για προστασία και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εγκλωβισμένων αγοραστών ακινήτων, βάσει του οποίου δίνεται το δικαίωμα μεταβίβασης των τίτλων ιδιοκτησίας στους αγοραστές που έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους.

Επιπρόσθετα, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε σε νόμο τον Νοέμβριο του 2015, το τροποποιητικό νομοσχέδιο για την πώληση δανείων σε τρίτους, σημαντικό εργαλείο για τη μείωση των κόκκινων δανείων στα τραπεζικά ιδρύματα.

Σε ότι αφορά τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε πρόσθετη κρατική ενίσχυση ύψους €175 εκατ. προς όφελος της, τον Δεκέμβριο του 2015. Η πρόσθετη κρατική ενίσχυση συνοδεύεται από συμπληρωματικά μέτρα αναδιάρθρωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η τράπεζα θα ενισχύσει τη βιωσιμότητά της χωρίς κρατική στήριξη στο μέλλον και ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που δημιουργούνται από την κρατική ενίσχυση μετριάζονται.

ΙΙ. ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Εντός του 2015 έγινε αξιολόγηση και τροχοδρομήθηκαν ενέργειες για περαιτέρω βελτίωση και εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου και της εφαρμογής του για τις συλλογικές επενδύσεις εναλλακτικών επενδύσεων, σε συνέχεια συγκεκριμένων εισηγήσεων εμπειρογνωμόνων. Οι βελτιώσεις αφορούν τη δημιουργία διαχειριστή επενδύσεων μικρών επενδυτικών κεφαλαίων (Small Fund Manager), τη δημιουργία παροχέα διοικητικών υπηρεσιών σε επενδυτικά κεφάλαια (Fund Administrator) και τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου λειτουργίας των οργανισμών επενδύσεων υπό τη μορφή συνεταιρισμών περιορισμένης ευθύνης (Limited Liability Partnership). Η υλοποίηση αυτών των ενεργειών θα βοηθήσει στην καθιέρωση της Κύπρου ως κέντρο ανάπτυξης επενδυτικών κεφαλαίων.

Ολοκληρώθηκε η ετοιμασία της έκθεσης αναφορικά με την ενοποίηση και ενίσχυση της εποπτείας των ταμείων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών και ασφαλιστικών εταιρειών με τη συνεισφορά και του ευρωπαϊκού επόπτη για τις ασφάλειες και τις επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές (EIORP) και των αντίστοιχων αρχών της Κύπρου. Η υλοποίηση του έργου της ενοποίησης θα προχωρήσει το 2016.

Το 2015 αρχίσαμε να αξιοποιούμε την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη δημιουργία Ενιαία Αγοράς Κεφαλαίων (Capital Markets Union). Μέσα σε αυτά τα πλαίσια συμμετείχαμε σε παρουσιάσεις / συζητήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε θέματα που αφορούν την τιτλοποίηση (Securitasation), τα Ενημερωτικά Δελτία (Prospectuses), άντληση κεφαλαίων για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις μέσω ειδικών πλατφόρμων (Crowdfunding).

ΙΙΙ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Κατά τη διάρκεια του 2015, στα πλαίσια του Σχεδίου παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων ύψους €300 εκ. προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για παραχώρηση δανείων προς τις κυπριακές τράπεζες για χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SMEs) και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-caps) στην Κύπρο, η ΕΤΕπ, στις 2 Νοεμβρίου 2015, υπέγραψε δανειακή σύμβαση ύψους 15 εκ. ευρώ με την Ελληνική Τράπεζα. Λόγω του γεγονότος ότι το Σχέδιο κρίθηκε πολύ επιτυχημένο και η αποκατάσταση των δανειακών ροών προς την πραγματική οικονομία στην Κύπρο είναι ακόμη δύσκολη, το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 22 Οκτωβρίου, 2015 αποφάσισε όπως εγκρίνει την αύξηση του σχεδίου από €300 εκ. σε €500 εκ.

Στα πλαίσια του νέου Σχεδίου, ήδη το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 3 Δεκεμβρίου, 2015 αποφάσισε όπως εγκρίνει την παραχώρηση Κυβερνητικής Εγγύησης προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για τη σύναψη δανείου ύψους 100 εκ. ευρώ με την Τράπεζα Κύπρου εκ των οποίων τα 25 εκ. ευρώ υπολογίζονται στο παλιό σχέδιο και τα 75 εκ. ευρώ από την επέκταση του σχεδίου κατά 200 εκ. ευρώ, 75 εκ. ευρώ με την Ελληνική Τράπεζα, 20 εκ. ευρώ με την Russian Commercial Bank (RCB), 15 εκ. ευρώ με την Cyprus Development Bank (CDB) και 15 εκ. ευρώ με την Universal Savings Bank (USB).

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (ΕΤΑΑ) συνεχίζοντας τις επενδυτικές της δραστηριότητες στην Κύπρο υπέγραψε στις 30 Σεπτεμβρίου, 2015 συμφωνία με την Ελληνική Τράπεζα με την οποία αποκτά το 5,4% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Ελληνικής Τράπεζας με επένδυση 20 εκ. ευρώ σε νέες μετοχές με στόχο την εξυγίανση του ισολογισμού της Ελληνικής Τράπεζας. Η ΕΤΑΑ επίσης, στο πλαίσιο του Προγράμματος Διευκόλυνσης των Εμπορικών Συναλλαγών (Trade Facilitation Programme - TFP), έχει προχωρήσει στην παραχώρηση ορίου διευκόλυνσης για διεκπεραίωση εμπορικών συναλλαγών, ύψους 50 εκατομμυρίων ευρώ, προς την Τράπεζα Κύπρου.

Η διευκόλυνση από την ΕΤΑΑ θα παρέχει εγγυήσεις υπέρ διεθνών εμπορικών τραπεζών, καλύπτοντας τον πολιτικό και εμπορικό κίνδυνο των συναλλαγών στις οποίες εμπλέκεται η Τράπεζα Κύπρου. Επιπλέον, η Τράπεζα Κύπρου θα απολαμβάνει τα οφέλη των προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας της ΕΤΑΑ στη χρηματοδότηση του εμπορίου. Μέχρι τώρα οι επενδύσεις της ΕΤΑΑ για την περίοδο 2014 -2020 έφθασαν τα €107,5 εκ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 5: «ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ»

Ι. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Μεταρρύθμιση της Διαχείρισης Δημόσιων Οικονομικών (Public Financial Management - PFM)

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης για τη Διαχείριση των Δημοσίων Οικονομικών (ΔΔΟ) εντός του 2015 συνεχίστηκε η προώθηση μιας σειράς σημαντικών ενεργειών από το Υπουργείο Οικονομικών που αφορούν τη δημόσια διοίκηση σε οριζόντιο επίπεδο. Η μεταρρύθμιση της ΔΔΟ αποσκοπεί στην προαγωγή της ευελιξίας και υπευθυνότητας στη διαχείριση των πόρων (ανθρώπινο δυναμικό και κεφάλαιο), καθώς και της λογοδοσίας και της διαφάνειας σχετικά με όλες τις πτυχές των δημόσιων οικονομικών.

Μέσα από τη μεταρρύθμιση της ΔΔΟ οι δαπάνες του κράτους πλαισιώνονται από συγκεκριμένο Στρατηγικό Σχέδιο και οι διαθέσιμοι πόροι μετουσιώνονται σε δράσεις με μετρήσιμα αποτελέσματα, τα οποία πλέον μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες απόδοσης. Εντός του 2015 έγινε η σχετική προεργασία ώστε τα Υπουργεία να καθορίσουν τους κύριους Δείκτες Απόδοσης, οι οποίοι θα ενταχθούν στο Στρατηγικό τους Σχέδιο για το 2017-2019 για να ξεκινήσει σταδιακά η μέτρηση των αποτελεσμάτων. Εκκρεμότητα παραμένει ακόμη η έγκριση σχετικών Κανονισμών για τον Νόμο που προνοεί περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου, οι οποίοι βρίσκονται ενώπιον της Βουλής και θα ενισχύσουν το δημοσιονομικό πλαίσιο.

Αναδιάρθρωση του Υπουργείου Οικονομικών

Η μεταρρύθμιση της ΔΔΟ, πέραν του οριζόντιου χαρακτήρα της, αφορά και τη λειτουργία του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο διαδραματίζει κομβικό ρόλο μέσα στο νέο διαμορφούμενο πλαίσιο. Εκτός της ενοποίησης των Φορολογικών τμημάτων του, για την οποία γίνεται εκτενής αναφορά στη **Στρατηγική Επιδίωξη 7**, εντός του 2015 ολοκληρώθηκε η μελέτη αναδιάρθρωσης του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και ξεκίνησε η μελέτη για το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας

Στο πλαίσιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης, υπό την εποπτεία του Υφυπουργού παρά τω Προέδρω και με συμμετοχή του Υπουργείου Οικονομικών, ολοκληρώθηκε κατά το 2015, η διεξαγωγή, από ανεξάρτητους εξωτερικούς μελετητές, μελετών σε σχέση με εξέταση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων και της οργανωτικής δομής των Υπουργείων/ Υπηρεσιών/ Ανεξάρτητων Αρχών, της πιθανότητας κατάργησης ή σύμπτυξης μη-κερδοσκοπικών οργανισμών και δημόσιων εταιρειών και, της αναδιοργάνωσης/ αναδιάρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα:

i. Ολοκληρώθηκε η διεξαγωγή μελετών αναδιάρθρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου, Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και

Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως και του Υπουργείου Εξωτερικών και αναμένονται να παρθούν οι σχετικές πολιτικές αποφάσεις για υλοποίηση των πορισμάτων.

ii. Άρχισε η διαδικασία εκπόνησης των μελετών των Ανεξαρτήτων Αρχών και Υπηρεσιών (της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως), οι οποίες αναμένονται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2016.

Οργάνωση και Στελέχωση Υπηρεσιών

Παράλληλα και σε συνάρτηση με τις μελέτες για την αναδιοργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας, έχουν εκπονηθεί από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) μελέτες οργάνωσης και στελέχωσης για τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Για τον Κλάδο Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.
- Για το Τμήμα Φορολογίας.
- Για τις Διπλωματικές Αποστολές και άλλων υπηρεσιών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, με σκοπό την αξιολόγηση των αναγκών τον εξορθολογισμό των δαπανών της Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

II. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Πολιτών

Με στόχο τη βελτίωση της τηλεφωνικής εξυπηρέτησης των πολιτών, το ΤΔΔΠ, σε συνεργασία με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, μετά και από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, προώθησε την επέκταση της εγκατάστασης στα τηλεφωνικά συστήματα των Τμημάτων/Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας (με προτεραιότητα αυτά που εξυπηρετούν κοινό) ειδικού λογισμικού, ως εργαλείου παρακολούθησης του όγκου των τηλεφωνικών κλήσεων σε κάθε τηλεφωνικό αριθμό και του αριθμού των αναπάντητων κλήσεων.

Αναγνωρίζοντας, βεβαίως, τις δυσκολίες του προβλήματος της αναποτελεσματικής ανταπόκρισης των Δημόσιων Υπηρεσιών στις τηλεφωνικές κλήσεις των πολιτών, το οποίο είναι πολυδιάστατο και αφορά και ευρύτερες διοικητικές δυσλειτουργίες της δημόσιας υπηρεσίας και, προκειμένου αυτό να αντιμετωπιστεί ριζικότερα, με στόχο τη διευκόλυνση των πολιτών και των επιχειρήσεων στις καθημερινές τους συναλλαγές με τη δημόσια διοίκηση αλλά και τη βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων προς αυτούς υπηρεσιών, το ΤΔΔΠ, σε συνεργασία με τη Μονάδα Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΜΔΜ) στην Προεδρία, προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για τη δημιουργία ενιαίου Κέντρου Τηλεξυπηρέτησης (ΚΤΕ) για όλη τη δημόσια υπηρεσία, στη βάση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 78.279 και ημερ. 28/1/2015.

Το ΚΤΕ θα αποτελεί το κεντρικό σημείο επικοινωνίας του πολίτη με τις κρατικές υπηρεσίες και θα παρέχει πρωτογενή πληροφόρηση (γενική πληροφόρηση και εξασφάλιση εντύπων), καθώς και

δευτερογενή πληροφόρηση (ενημέρωση για την πρόοδο αιτημάτων σε σχέση με συγκεκριμένες υπηρεσίες του δημοσίου). Εντός του 2015:

- έχουν ετοιμαστεί έγγραφα διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών Κέντρου Τηλεξυπηρέτησης για τη Δημόσια Διοίκηση, σε συνεργασία με τη ΜΔΜ, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, τα οποία έχουν αναρτηθεί στο ηλεκτρονικό σύστημα σύναψης συμβάσεων, με στόχο την υποβολή σχολίων/ απόψεων από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς (διαδικασία τεχνικού διαλόγου), και

- έχουν καταγραφεί από τα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες, πέραν των 500 διαδικασιών που αφορούν σε υπηρεσίες που προσφέρονται στους πολίτες, με στόχο την οριστικοποίηση και ανάρτησή τους στην ΑΡΙΑΔΝΗ.

Επέκταση/αναβάθμιση της Λειτουργίας Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)

Εντός του 2015 το πρόγραμμα ανάπτυξης του θεσμού των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ). περιλάμβανε τα ακόλουθα:

(i) ολοκλήρωση του έργου μεταστέγασης του ΚΕΠ Λευκωσίας σε υποστατικό κρατικής ιδιοκτησίας στο χώρο όπου στεγαζόταν η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων στη Μακεδονίτισσα. Το νέο ΚΕΠ τέθηκε σε λειτουργία στις αρχές Ιουλίου 2015.

(ii) λειτουργία, από το Μάρτιο του 2015 του Κέντρου Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης και Πληροφόρησης (ΚΤΕΠ) των ΚΕΠ, για την τηλεφωνική εξυπηρέτηση των πολιτών αναφορικά με υπηρεσίες που παρέχουν τα ΚΕΠ.

(iii) εφαρμογή πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας κατά το πρότυπο ISO 9001 από τον Ιούνιο του 2015 το οποίο αφορά: (α) στις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών ώστε οι πολίτες να τυγχάνουν της ίδιας εξυπηρέτησης οποιοδήποτε ΚΕΠ και να επισκεφθούν και (β) στις διαδικασίες εσωτερικής λειτουργίας που εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλα τα ΚΕΠ.

(iv) τοποθέτηση προσωπικού που κατέχει πολύ καλή γνώση της τουρκικής γλώσσας στο ΚΕΠ Λευκωσίας από τον Αύγουστο του 2015, με σκοπό την άμεση εξυπηρέτηση των Τουρκοκυπρίων στη μητρική τους γλώσσα, σύμφωνα με από σχετική εξαγγελία του Προέδρου της Δημοκρατίας για τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που αφορούν στους Τουρκοκύπριους πολίτες.

Σήμερα τα ΚΕΠ παρέχουν πάνω από 90 υπηρεσίες διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων και συνολικά τα 7 ΚΕΠ (Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου, Πάφου, Πόλης Χρυσοχούς και Πελενδρίου), που λειτουργούσαν το 2015, προσέφεραν 769,445 υπηρεσίες, ενώ εξυπηρέτησαν τηλεφωνικώς 298,768 πολίτες. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται ο αριθμός των παρεχόμενων υπηρεσιών κατά ΚΕΠ:

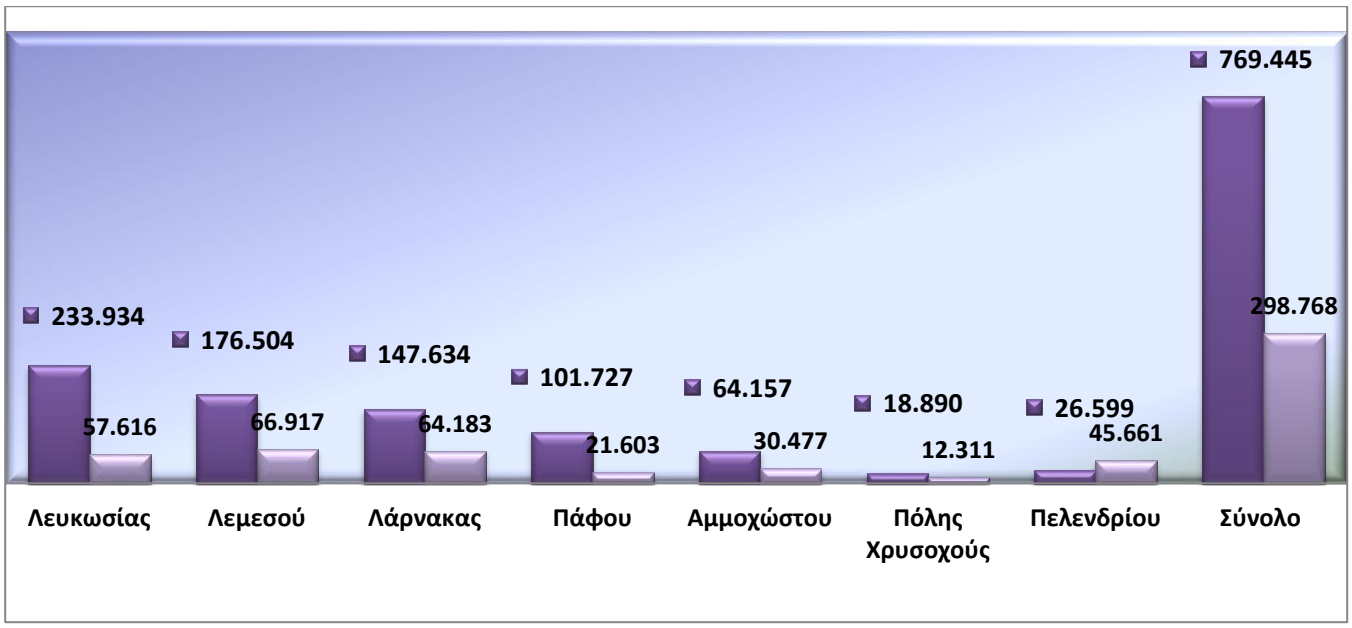

ΤΔΔΠ: Αριθμός υπηρεσιών και τηλεφωνικών εξυπηρετήσεων που προσφέρθηκαν σε κάθε ΚΕΠ κατά το 2015

Το ποσοστό των υπηρεσιών, ανά Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία που προσφέρθηκαν από όλα τα ΚΕΠ κατά το 2015 παρουσιάζεται στο πιο κάτω κυκλικό διάγραμμα:

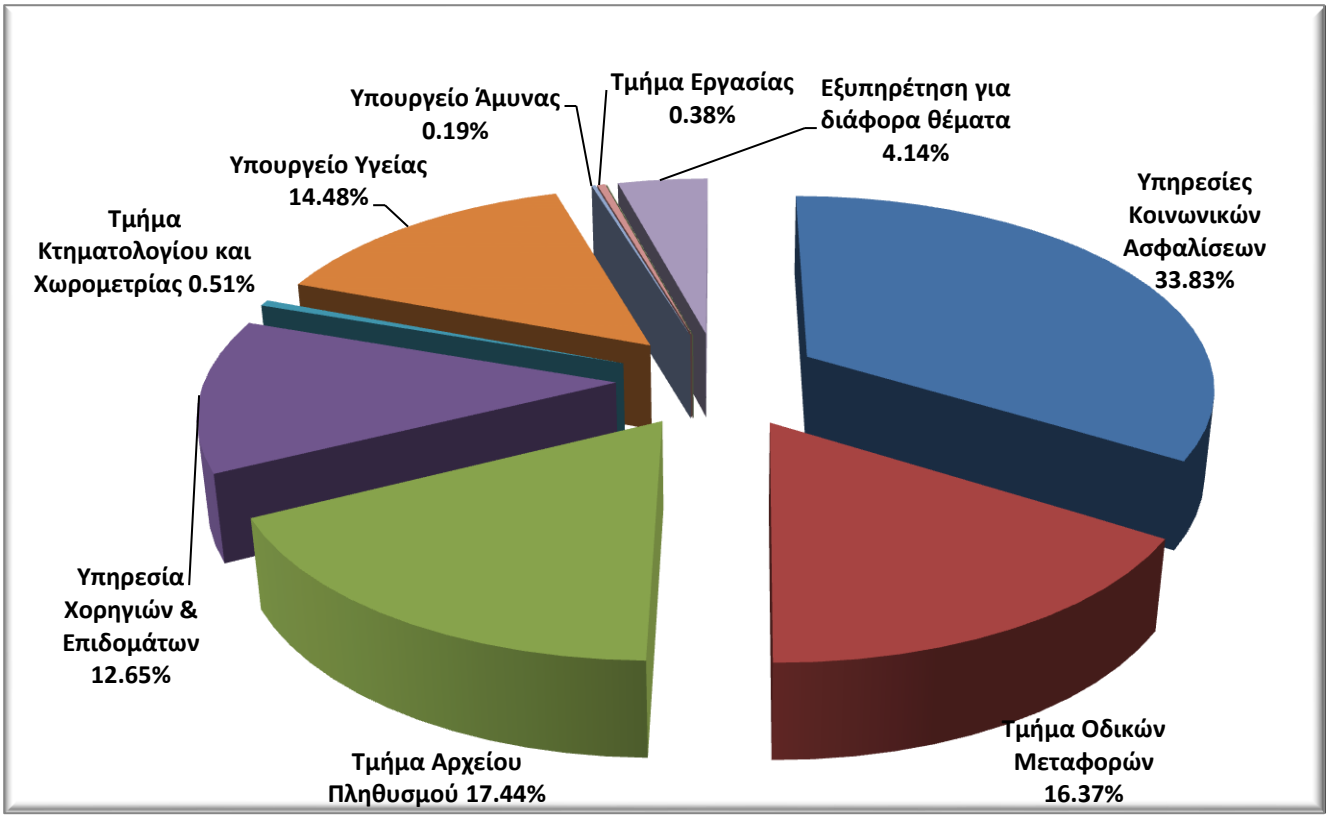

ΤΔΔΠ: Ποσοστό (%) υπηρεσιών που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία κατά το 2015

Προστασία του πολίτη μέσα από την καταστολή του λαθρεμπορίου και πρόληψη της απάτης

Το Τμήμα Τελωνείων έχει καθιερώσει επιχειρησιακά στοχευμένους και ποιοτικότερους ελέγχους επιβατών και εμπορευμάτων στα σημεία εισόδου και εξόδου της Δημοκρατίας και παράλληλα έχει προχωρήσει στην ενδυνάμωση των ελέγχων διακίνησης προσώπων και αγαθών από και προς τις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας που ευρίσκονται εκτός του αποτελεσματικού της έλεγχου.
Συνεπώς, στα πλαίσια αυτά, κατά το 2015, το Τμήμα Τελωνείων προέβηκε μεταξύ άλλων, στις πιο κάτω ενέργειες:

- Χειρίστηκε συνολικά 1.417 υποθέσεις που αφορούσαν τη διάπραξη διαφόρων αδικημάτων και 33 υποθέσεις αδήλωτων ρευστών διαθεσίμων που αφορούσαν ποσά άνω των €10.000.
- Καταχώρησε 18 ποινικές διώξεις στο ποινικό Δικαστήριο και πραγματοποίησε 268 λογιστικούς και άλλους εκ των υστέρων ελέγχους σε υποστατικά εισαγωγέων και άλλων εμπλεκόμενων προσώπων. Εκδόθηκαν συνολικά 495 «Εκ των υστέρων βεβαιώσεις» για την είσπραξη €2,18 εκ. δασμοφορολογικών και άλλων επιβαρύνσεων.
- Χειρίστηκε συνολικά 12 υποθέσεις ναρκωτικών, αναβολικών και άλλων σκευασμάτων που σχετίζονται με αυτά, με ισάριθμες κατασχέσεις παράνομων ουσιών, προέβηκε σε κατάσχεση 25.969.357 τσιγάρων και λοιπών καπνικών προϊόντων και προέβηκε σε κατασχέσεις 56.297 τεμαχίων εμπορευμάτων που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας είτε λόγω παράνομης εισόδου στην Κυπριακή Δημοκρατία είτε κατά τους ελέγχους που διενεργούνται στα εγκεκριμένα Σημεία Διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.

III. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Εθνική Διαδικτυακή Πύλη Ανοικτών Δεδομένων

Το 2015 εξασφαλίστηκαν οι απαιτούμενοι πόροι και ξεκίνησε η από το ΤΔΔΠ η υλοποίηση του Έργου «Υποστήριξη των φορέων του Δημόσιου Τομέα στην υλοποίηση της αναθεωρημένης Οδηγίας 2013/37/ΕΕ και προώθηση της περαιτέρω χρήσης των πληροφοριών του δημόσιου τομέα».

Το Έργο συγκαταλέγεται στις δράσεις που προωθούνται για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου και χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Structural Reform Support Service) και έχει διάρκεια 14 μηνών (Αύγουστος 2015 – Οκτώβριος 2016). Ο γενικός στόχος του Έργου είναι παροχή της απαιτούμενης τεχνικής υποστήριξης στα Υπουργεία/ Τμήματα/ Υπηρεσίες για την αναγνώριση, καταγραφή και διάθεση των δεδομένων τους μέσω της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων, www.data.gov.cy, και η προώθηση της επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων αυτών στον ιδιωτικό τομέα.

Στα πλαίσια του έργου αναμένεται να δημοσιευτούν και να διατίθενται για περαιτέρω χρήση, μέσω της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων, για εμπορικούς ή μη σκοπούς, πέραν των 1000 συνόλων δεδομένων, ενώ θα υλοποιηθεί μια σειρά δράσεων δημοσιότητας, περιλαμβανομένων δημοσιεύσεων, εργαστηρίων, συνεδρίων και διαγωνισμών (hackathon).

Ενίσχυση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας υπηρεσίας και της εξυπηρέτησης του πολίτη, μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής

Το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, κατά τη διάρκεια του έτους 2015 προχώρησε στην ολοκλήρωση των πιο κάτω Έργων Πληροφορικής/ η-Διακυβέρνησης:

-

Ολοκληρώθηκε η δημιουργία της **Κυβερνητικής Αποθήκης Πληροφοριών** στην οποία τηρούνται στοιχεία από τα διάφορα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου.

  Τα συνδεδεμένα Τμήματα/Υπηρεσίες στην ΚΑΠ μπορούν να αξιοποιούν τα στοιχεία της στη λήψη αποφάσεων, στην εξαγωγή συμπερασμάτων και στη διαμόρφωση πολιτικής ειδικότερα για θέματα που αφορούν την πάταξη της φοροδιαφυγής.

- Υπεγράφη σχετική σύμβαση για **Παροχή Υπηρεσιών Στενοτύπησης** για την αυτοματοποίηση των Διαδικασιών Τήρησης Πρακτικών για κάλυψη των αναγκών των Δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας, με δικαίωμα προαίρεσης την εξασφάλιση του ιδίου ολοκληρωμένου Συστήματος Στενοτύπησης *(περιλαμβανομένης και της παροχής εκπαίδευσης του προσωπικού των Δικαστηρίων)*.

-

Προωθήθηκαν **Δράσεις Πληροφόρησης και Δημοσιότητας** για την **Κυβερνητική Διαδικτυακή Δίοδο Ασφαλείας Αριάδνη** με σκοπό την ενημέρωση του Κοινού για τις η-υπηρεσίες που παρέχει η Δημόσια Υπηρεσία μέσω της Πύλης αυτής και τη δυνατότητα που δίνεται στους πολίτες/οργανισμούς να συναλλάσσονται με την Κυβέρνηση 24/7/365.

  Στο παρόν στάδιο, μέσω της Αριάδνης, παρέχονται 30 η-Υπηρεσίες σχετικές με Χορηγίες και Επιδόματα, Εταιρείες, Γη και Κατοικία, Οχήματα/Συγκοινωνίες, Εργασία, Συνταξιοδότηση, Φορολογικά, Ενημέρωση Τιμών Καυσίμων και Εμπορικά Σήματα.

- Ολοκληρώθηκε μέρος της **αναβάθμισης του Συστήματος «e-filing»** και η **Από-υλοποίηση των φακέλων εταιρειών** του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

-

Προωθήθηκε η **επέκταση του Διαδικτυακού Χώρου «η-Συνεργασία»** για εξυπηρέτηση και άλλων Τμημάτων/Υπηρεσιών όπως τα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη, τον Επίτροπο Εθελοντισμού, τη Διαχείριση Διεθνών Συμβατικών Κειμένων για το Υπουργείο Εξωτερικών, τις Επαρχιακές Διοικήσεις, το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, το Τμήμα Μετεωρολογίας κτλ.

Επίσης κατά το 2015:

- Συνεχίστηκαν οι εργασίες για υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος **«Ιππόδαμος»** το οποίο στοχεύει στην αυτοματοποίηση όλων των λειτουργιών του **Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως** αλλά και τη διαχείριση των Αδειών Οικοδομής από τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Ο κύριος σκοπός του έργου είναι η Βελτίωση της Εξυπηρέτησης του Πολίτη και της Εσωτερικής Οργάνωσης του Τμήματος, μέσω της:
  - επιτάχυνσης των διαδικασιών έκδοσης πολεοδομικών αδειών
  - μείωσης της γραφειοκρατίας και της διακινούμενης πληροφορίας
  - εξασφάλισης σημαντικών εργαλείων οργάνωσης και διαχείρισης της πολεοδομικής πληροφορίας και ιδιαίτερα των γεωγραφικών πληροφοριακών δεδομένων

- Ολοκληρώθηκαν οι απαιτούμενες σχετικές μελέτες για να καταστεί δυνατή η επέκταση του ηλεκτρονικού Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOASIS) σε όλη τη Δημόσια Υπηρεσία.

-

Συνεχίστηκε η παροχή υπηρεσιών στήριξης των χρηστών του Δημοσίου μέσω του **Help Desk,** τόσο σε θέματα εξοπλισμού (υπολογιστές, δικτυακός εξοπλισμός, τηλεπικοινωνιακές συνδέσεις, κλπ), όσο και σε θέματα λογισμικού. Μέσα στο 2015 το τηλεφωνικό κέντρο έχει δεχθεί περίπου 18.972 κλήσεις/περιστατικά εκ των οποίων ποσοστό 73% αντιμετωπίστηκε από τους χειριστές (πρωτοβάθμια υποστήριξη), 5% από την κεντρική ομάδα ΤΥΠ (δευτεροβάθμια υποστήριξη), ενώ 22% των περιστατικών επιλύθηκαν από τους υπεύθυνους Λειτουργούς που χειρίζονται πληροφοριακά συστήματα και λογισμικές εφαρμογές.

Η επίλυση περιστατικών μέσω του HelpDesk μείωσε την ανάγκη για επί τόπου επίσκεψη από Λειτουργούς του ΤΥΠ, εξοικονομώντας έτσι χρόνο και κόστος για τη Δημόσια Υπηρεσία.

Έγκαιρη και έγκυρη δημοσίευση των κυβερνητικών εγγράφων

Κατά το 2015 το Κυβερνητικό Τυπογραφείο συνέχισε την ετοιμασία, εκτύπωση και ταχεία διάθεση της Επίσημης Εφημερίδας. Η Επίσημη Εφημερίδα διατίθεται προς το κοινό με δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο[3]: γεγονός που παρέχει στον κάθε πολίτη τη δυνατότητα να ενημερώνεται άμεσα για την ύλη της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη νομοθεσία,

[3] www.mof.gov.cy/gpo

τις δημόσιες προσφορές και τις κενές θέσεις. Το 2015 έγινε δημόσια διαβούλευση για το νομοσχέδιο με βάση το οποίο, μετά την ψήφισή του, η Επίσημη Εφημερίδα θα κυκλοφορεί μόνο σε ηλεκτρονική μορφή, η οποία θα είναι αυθεντική και θα παράγει νομικά αποτελέσματα. Η Επίσημη Εφημερίδα σε όλα τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ κυκλοφορεί σε ηλεκτρονική μορφή καθώς και η Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ της οποίας η νομική αυθεντικότητα κατοχυρώθηκε με τον Κανονισμό 216/2013. Το νομοσχέδιο που ετοίμασε το Τυπογραφείο περιλαμβάνει τις βασικές πρόνοιες του Κανονισμού. Ως προς τούτο και για την ταχεία και φιλική πρόσβαση των πολιτών στην Επίσημη Εφημερίδα, το ΤΥΠ ετοίμασε τη νέα ιστοσελίδα του Τυπογραφείου, η οποία αναμένεται να αναβαθμισθεί εντός του 2016 με την εισαγωγή διευκολύνσεων για την πληρωμή με πιστωτικές κάρτες των τελών για δημοσίευση.

Απρόσκοπτη και συντονισμένη έγκυρη και έγκαιρη στατιστική πληροφόρηση

Κατά το περασμένο έτος η Στατιστική Υπηρεσία συνέχισε με την παραγωγή στατιστικού έργου, δηλαδή με τη διενέργεια απογραφών, δειγματοληπτικών ερευνών και άλλων εργασιών σε οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, που στοχεύουν τόσο στην υποβοήθηση του κυβερνητικού έργου στη διαμόρφωση πολιτικής, όσο και στη στατιστική πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου, της ακαδημαϊκής κοινότητας και γενικότερα του κοινού.

Η Στατιστική Υπηρεσία προχώρησε εντός του 2015 σε προώθηση δράσεων που στοχεύουν στη μείωση του άχθους στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά αλλά ταυτόχρονα και του κόστους παραγωγής των στοιχείων, μέσω της ευρύτερης αξιοποίησης των διοικητικών πηγών πληροφόρησης στην παραγωγή στατιστικών (π.χ. άντληση στοιχείων απευθείας από το σύστημα πληροφόρησης κυβερνητικών παροχών, από το σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων κ.ά.) και της εισαγωγής εναλλακτικών/νέων τρόπων συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων (π.χ. ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών τύπου netbooks κατά τη συλλογή των πληροφοριών).

Η συνεχής βελτίωση του στατιστικού προϊόντος αποτιμήθηκε ευμενώς στην αξιολόγηση από ομότιμους (peer review) που διενεργήθηκε από την Eurostat τον Μάρτιο του 2015. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, καθώς και στην ίδια τη Eurostat, από ανεξάρτητες τριμελείς ομάδες επιθεωρητών. Η έκθεση για την Κύπρο παρουσιάζει πολύ θετική εικόνα ως προς τη συμμόρφωση της Κύπρου με τις πρόνοιες του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές και για το συντονιστικό ρόλο που ασκεί η Στατιστική Υπηρεσία εντός του εθνικού στατιστικού συστήματος. Στη βάση των συμπερασμάτων της έκθεσης καταρτίστηκε κατάλογος με βελτιωτικές δράσεις, που προβλέπεται να ολοκληρωθούν μέχρι τα τέλη του 2018[4].

[4] Οι εκθέσεις αξιολόγησης, καθώς επίσης και οι βελτιωτικές δράσεις για κάθε χώρα ξεχωριστά είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Eurostat, στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 6: «ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

Ι. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας (οριζόντια θέματα διαχείρισης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού)

Στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης με βάση το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας, προωθήθηκε κατά το 2015 από την Προεδρία της Δημοκρατίας και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η ετοιμασία νομοσχεδίων με τα οποία υλοποιούνται μεταρρυθμιστικές δράσεις σε οριζόντια θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια υπηρεσία. Συγκεκριμένα, με τα νομοσχέδια, τα οποία κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Αύγουστο του 2015, αποσκοπείται η εισαγωγή-

- Νέων διατάξεων για την αξιολόγηση και την επιλογή υποψηφίων για πλήρωση των ανελικτικών θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας με στόχο τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την πλήρωση των θέσεων στη δημόσια υπηρεσία και την ενίσχυση/ενθάρρυνση της κινητικότητας·
- Νέου συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων το οποίο συνδέεται με την υπηρεσιακή ανέλιξη των υπαλλήλων σε θέσεις προαγωγής και διατμηματικής προαγωγής και που επίσης στοχεύει στην ανάπτυξη και βελτίωση της απόδοσης όλων των υπαλλήλων·
- Μηχανισμού που να διασφαλίζει τη διατήρηση του ύψους του Κρατικού Μισθολογίου σε λογικά δημοσιονομικά πλαίσια.

Αστική Ευθύνη Δημόσιων Υπαλλήλων

Σύμφωνα με την εξαγγελθείσα πολιτική της Κυβέρνησης για θεσμοθέτηση αυστηρότερων διατάξεων για την αστική ευθύνη δημόσιων υπαλλήλων, με στόχο την ενίσχυση της εφαρμογής των κανόνων της χρηστής διοίκησης και διαφάνειας, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων για την πρακτικότερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή της πρόνοιας για αστική ευθύνη δημόσιων υπαλλήλων.

Ενίσχυση της κινητικότητας/εναλλαξιμότητας των υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία

Με σκοπό την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας και των υπαλλήλων των οργανισμών δημοσίου δικαίου, στο πλαίσιο της μείωσης των απασχολούμενων στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και ενόψει των συνεχώς μεταβαλλόμενων υπηρεσιακών αναγκών:

(α) έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Απόσπασης Υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας και των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου Νόμος του 2015», με το οποίο ρυθμίζεται η δυνατότητα απόσπασης υπαλλήλων μεταξύ της δημόσιας υπηρεσίας και των ημικρατικών οργανισμών.

(β) προωθήθηκε η περαιτέρω ενίσχυση της κινητικότητας μέσω της ανάπτυξης, εντός της Δημόσιας Υπηρεσίας, μιας εσωτερικής αγοράς εργασίας (internal labour market). Η εφαρμογή του μέτρου αυτού ενισχύει τα εργαλεία που έχουν στη διάθεσή τους οι διοικήσεις των διάφορων Υπουργείων/ Ανεξάρτητων Υπηρεσιών για κάλυψη των υπηρεσιακών τους αναγκών, αλλά και επιλύει προβλήματα που σχετίζονται με την ελλιπή πρόσβαση των ιδίων των υπαλλήλων σε ευκαιρίες για μετακίνηση/ απόσπαση για εκτέλεση άλλων καθηκόντων, είτε λόγω της μη γνωστοποίησης σ' αυτούς των αναγκών, είτε λόγω της μη συναίνεσης των υπηρεσιών τους στη μετακίνησή/ απόσπασή τους σε άλλες Υπηρεσίες. Με βάση τον μηχανισμό, οι διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες, αφού πρώτα λάβουν την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μπορούν να δημοσιεύουν τις ανάγκες τους σε ειδικό διαδικτυακό χώρο[5] που δημιουργήθηκε για το σκοπό αυτό. Κατά το 2015 δημοσιεύτηκαν συνολικά 17 προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος που αφορούσαν 50 συνολικά θέσεις, ενώ λήφθηκαν 115 συνολικά αιτήσεις από ενδιαφερόμενους δημοσίους υπαλλήλους.

Κατ΄ αναλογία των πιο πάνω, συμφωνήθηκε η διαδικασία για εφαρμογή του θεσμού της κινητικότητας και στο Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η εν λόγω διαδικασία ρυθμίζει τα ακόλουθα:

(α) μεταξύ Τμημάτων διαφόρων Υπουργείων, τα Τμήματα/Υπηρεσίες ενημερώνουν το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για τους ωρομίσθιους που μπορούν να διατεθούν για κάλυψη άλλων επειγουσών αναγκών της Δημόσιας Υπηρεσίας. Οι ανάγκες της Δημόσιας Υπηρεσίας αξιολογούνται από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και ταξινομούνται ανάλογα με την επιτακτικότητα τους. Στη συνέχεια αποστέλλονται οι κατάλογοι με το διαθέσιμο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό στον οικείο Διευθυντή/Προϊστάμενο του Τμήματος/Υπηρεσίας που υπάγονται οι ανάγκες για σκοπούς επιλογής.

β) Εντός του ιδίου Υπουργείου, ισχύουν ανάλογες ρυθμίσεις με αυτές που εφαρμόζονται και για τους δημόσιους υπαλλήλους. Συγκεκριμένα, παρέχεται η δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων από τους Γενικούς Διευθυντές ή Προϊσταμένους Ανεξάρτητων Υπηρεσιών σε ωρομίσθιο, που κατέχει θέση για κάλυψη υπηρεσιακής ανάγκης και υπηρεσιακού κενού που παρουσιάζεται, σε άλλο κλάδο εργασίας του ιδίου Υπουργείου (περιλαμβανομένων των Τμημάτων του) ή Ανεξάρτητης Υπηρεσίας.

Στα πλαίσια του θεσμού αυτού 308 ωρομίσθιοι έχουν μετακινηθεί για να καλύψουν επείγουσες ανάγκες άλλων Τμημάτων κατά το έτος 2015.

Ενίσχυση της Διοικητικής Ικανότητας των κυβερνητικών τμημάτων/υπηρεσιών και ανάπτυξη των διευθυντικών στελεχών

Στα πλαίσια του στόχου αυτού συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε η υλοποίηση του Έργου *«Αναδιοργάνωση και βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας Τμημάτων της Κυπριακής Δημόσιας Υπηρεσίας»*, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από εθνικούς πόρους. Το έργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση,

[5] *http://www.mof.gov.cy/mof/papd/papd.nsf/page75_gr/page75_gr?opendocument*

Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013 και αποσκοπεί στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εσωτερικής λειτουργίας των κυβερνητικών Τμημάτων, αλλά παράλληλα, και στην ανάπτυξη σειράς μεθοδολογικών εργαλείων αναδιοργάνωσης, απλοποίησης διαδικασιών κτλ., με δυνατότητα οριζόντιας εφαρμογής σε άλλους οργανισμούς της Δημόσιας Υπηρεσίας.

ΙΙ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Αναφορικά με το πλαίσιο της αξιοποίησης, διαχείρισης και ανάπτυξης της ακίνητης περιουσίας του κράτους έχει ετοιμασθεί ολοκληρωμένη μελέτη που προτείνει τη διαμόρφωση του κατάλληλου πλαισίου για την προώθηση των βασικών στόχων της Κυβέρνησης στη βάση βέλτιστών πρακτικών.

Παράλληλα, οι Υπηρεσίες Κρατικών Αγορών και Προμηθειών αποτελούν τον κατεξοχήν κυβερνητικό φορέα αγορών μεγάλης ποικιλίας υλικών κοινής χρήσης, για τις ανάγκες των Υπουργείων του Κράτους. Οι αγορές γίνονται με προκήρυξη δημόσιων μειοδοτικών διαγωνισμών, στη βάση συγκεκριμένων όρων και τεχνικών προδιαγραφών.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 7: «ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΑΡΩΝ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

Ι. ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Κατά το 2015 έχουν ικανοποιηθεί καθοριστικές προϋποθέσεις προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης υλοποίησης του έργου ενοποίησης του Τμήματος Φορολογίας με κυριότερες αυτές των διορισμών τόσο των Βοηθών Εφόρων Φορολογίας και των μελών της Διευθυντικής Ομάδας του Τμήματος, όσο και τη σύσταση και στελέχωση των Μονάδων που εδράζονται στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος και που αποτελούν τους Τομείς α) Σχεδιασμού και Παρακολούθησης και β) Διεθνών, Νομικών Θεμάτων και Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται ενέργειες για την ενοποίηση των Επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος. Οι εξελίξεις αυτές επέφεραν την οριστικοποίηση του ακόλουθου οργανογράμματος βάσει του οποίου λειτουργεί το Τμήμα Φορολογίας.

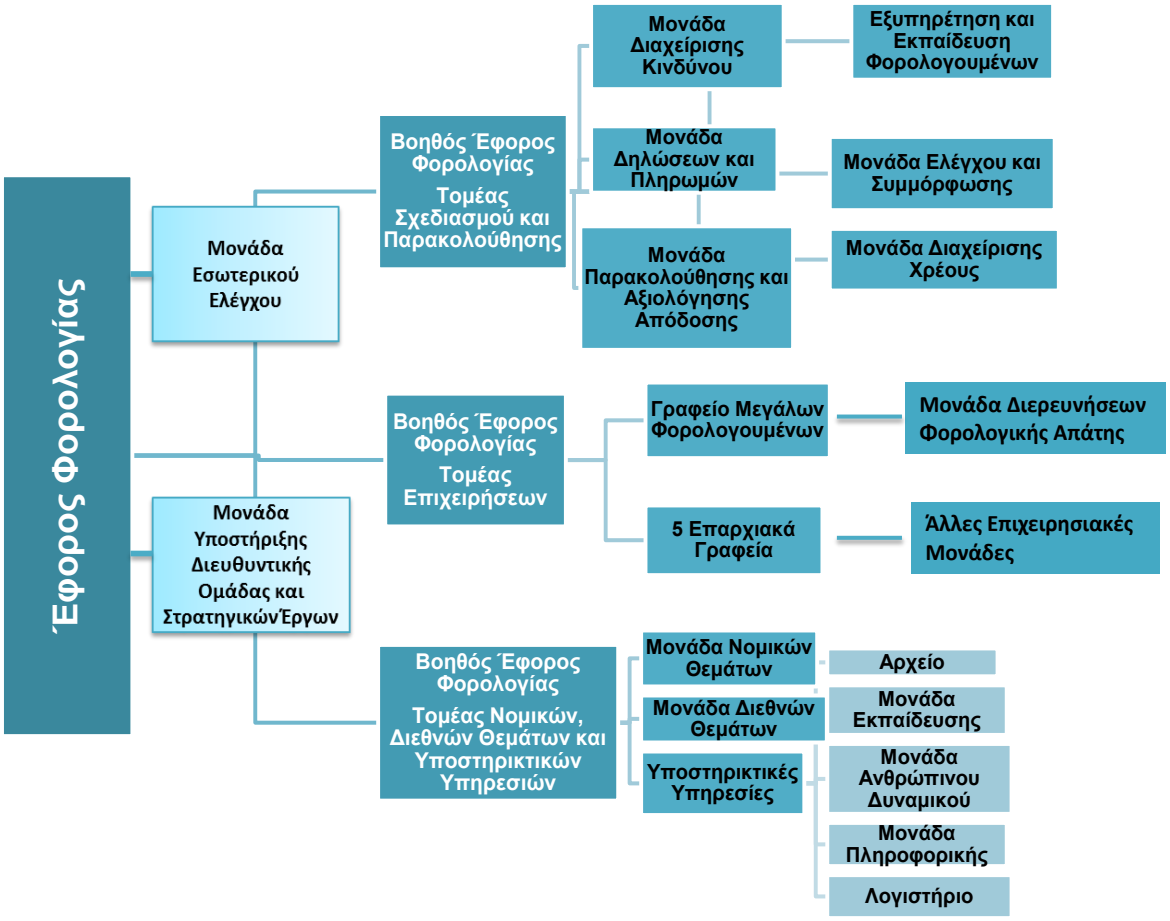

Τμήμα Φορολογίας Οργανόγραμμα

Παράλληλα, το Τμήμα Φορολογίας προχώρησε στην κατάρτιση του τριετούς Στρατηγικού Σχεδίου 2016-2019, θέτοντας τους κύριους Στρατηγικούς Στόχους, Δράσεις και Δραστηριότητες που θα βοηθήσουν στην ομαλότερη ενοποίηση του οργανισμού αποφεύγοντας τη διαταραχή των συνήθων εργασιών και των εσόδων του Τμήματος. Οι κύριοι Στρατηγικοί Στόχοι αποτελούνται από την αύξηση

της εθελούσιας συμμόρφωσης, την παροχή ποιοτικών εργασιών και την ενίσχυση της αριστείας τόσο του Τμήματος ως εργοδότης όσο και του προσωπικού του Τμήματος.

II. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Εντός του 2015 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πακέτο Νόμων οι οποίοι εκσυγχρονίζουν το φορολογικό πλαίσιο, αποσκοπώντας στην προσέλκυση εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων και επιχειρηματιών στην Κύπρο (διασφαλίζοντας την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου), με στόχο τη δημιουργία φυσικής παρουσίας, έχοντας την Κύπρο ως βάση των δραστηριοτήτων τους, δημιουργώντας κατ' επέκταση ζήτηση για παρεμφερείς υπηρεσίες, αυξάνοντας την απασχόληση και το δυνητικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος και ο περί του Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος, έχουν τροποποιηθεί τον Ιούλιο του 2015 με την περίληψη, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων προνοιών:

- Εξαίρεση από την καταβολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, από την πώληση γης με οικοδομή ή γης με οικοδομές που αποκτάται μέχρι το 2016, άσχετα από τον χρόνο πώλησης. Η πιο πάνω εξαίρεση δεν ισχύει στην περίπτωση απόκτησης ακινήτων λόγω εκποίησης, με βάση το νέο νόμο για τις εκποιήσεις.
- Φορολογική έκπτωση στα νέα κεφάλαια: Εισαγωγή φορολογικής έκπτωσης, την οποία θα δικαιούνται όλες οι επιχειρήσεις ανεξαιρέτως από τη φύση και το χώρο δραστηριοτήτων τους. Η φορολογική έκπτωση θα λογίζεται στα νέα κεφάλαια που εισρέουν στην επιχείρηση και θα υπολογίζεται ως εξής: 'νοητό' επιτόκιο επί των νέων κεφαλαίων που θα εισάγονται στην επιχείρηση μετά την 1/1/2015 νοούμενου ότι αυτό το νέο κεφάλαιο θα χρησιμοποιείται για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά το σοβαρό θέμα των αναδιαρθρώσεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17/12/2015 επτά νομοθετήματα τα οποία προνοούν εξαίρεση από φόρους και τέλη, που θα έπρεπε να καταβάλει φυσικό ή νομικό πρόσωπο στα πλαίσια αναδιάρθρωσης δανείων κατά την οποία μεταβιβάζεται ακίνητη ιδιοκτησία. Στους φόρους και τέλη περιλαμβάνονται τέλη κτηματολογίου, φόροι κεφαλαιουχικών κερδών, έκτακτη αμυντική εισφορά, φόρος εισοδήματος και άλλοι παρεμφερείς φόροι.

III. ΔΙΕΘΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Σε σχέση με το παγκόσμιο πρότυπο που έχει αναπτύξει το Παγκόσμιο Φόρουμ (Global Forum) του ΟΟΣΑ για την ανταλλαγή πληροφοριών σε φορολογικά θέματα και τη φορολογική διαφάνεια, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει αξιολογηθεί από μη συμμορφούμενη σε ευρέως συμμορφούμενη με το πρότυπο, αντικατοπτρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την πρακτική εφαρμογή του υπό αναφορά προτύπου.

Μέσω των στοχευμένων και συντονισμένων ενεργειών όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων, Υπηρεσιών και Φορέων, έχει επιτευχθεί η ευθυγράμμιση με το πρότυπο στους τομείς της διαθεσιμότητας των πληροφοριών που απορρέουν από τις υποχρεώσεις των εταιρειών και συνεταιρισμών να καταχωρούν επικαιροποιημένες πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές με βάση τους οικείους Νόμους, της τήρησης αξιόπιστων Λογιστικών πληροφοριών και ανταπόκριση αιτημάτων ανταλλαγής πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς με τους εταίρους σε ευθέτω χρόνω.

Η συμπληρωματική αξιολόγηση της 2^{ης} φάσης της Κύπρου για τη φορολογική διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς, υιοθετήθηκε από την ολομέλεια του Global Forum στις 29-30/10/2015. Το αποτέλεσμα της συμπληρωματικής έκθεσης έχει αναβαθμίσει την Κύπρο επιφέροντας σημαντικά οικονομικά και πολιτικά οφέλη στο νησί.

Παράλληλα, ένα ακόμη βήμα στην προσπάθεια της Κυβέρνησης για πρόοδο στον τομέα της φορολογικής διαφάνειας και της ανταλλαγής πληροφοριών, σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, αποτέλεσε η υπογραφή στις 29/10/2014 της Πολυμερούς Συμφωνίας των Αρμόδιων Αρχών για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς, μαζί με 51 χώρες/δικαιοδοσίες. Από αυτές οι 48, συμπεριλαμβανομένης και της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανήκουν στην Ομάδα χωρών γνωστή ως «early adopters group», οι οποίες έχουν δεσμευτεί να υιοθετήσουν το νέο διεθνές κοινό πρότυπο αναφοράς, σηματοδοτώντας την έναρξη της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών από το 2017.

Με βάση τις δεσμεύσεις μας όπως προκύπτουν από την πιο πάνω Συμφωνία, εκδόθηκε Διάταγμα στις 31/12/2015, ενσωματώνοντας έτσι στο εθνικό δίκαιο τις απαιτήσεις υποβολής χρηματοοικονομικών στοιχείων και διαδικασίες δέουσας επιμέλειας που θα πρέπει να ακολουθούνται από τα Χρηματοοικονομικά Ιδρύματα με βάση το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς του Παγκόσμιου Φόρουμ.

IV. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) έχουν καίρια οικονομική και πολιτική σημασία, αφού συμβάλουν ουσιαστικά στην περαιτέρω προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στην προώθηση της Κύπρου ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Στα πλαίσια αυτά, τέθηκε σε ισχύ το νέο Ρυθμιστικό Πλαίσιο ΣΑΔΦ που στοχεύει στον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών διεκπεραίωσης, καθώς και στη διασαφήνιση των αρμοδιοτήτων και των ρόλων των εμπλεκόμενων φορέων, μέσα από τον καθορισμό προγράμματος ιεραρχημένων δραστηριοτήτων.

Εντός του 2015 υπογράφηκαν τέσσερις νέες Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Βασίλειο του Μπαχρέιν, Γεωργία, Ιράν και Αιθιοπία) και δύο τροποποιήσεις Υφιστάμενων Συμφωνιών (Νότιο Αφρική και Ουκρανία) και έχουν τεθεί σε ισχύ δύο νέες ΣΑΔΦ, με την Ελβετική Συνομοσπονδία και τα Κράτη του Γκέρνσεϋ.

Για σκοπούς εύρυθμης, αποτελεσματικής και αποδοτικότερης διεκπεραίωσης και ταχύτερου χειρισμού των διαδικασιών και θεμάτων που άπτονται των ΣΑΔΦ υιοθετήθηκε το Ρυθμιστικό Πλαίσιο ΣΑΔΦ με την ακόλουθη δομή, όπου επικεφαλής είναι ο Υπουργός Οικονομικών:

- Συντονιστική Ομάδα: Παροχή ενημέρωσης προς τον Υπουργό Οικονομικών. Συντονιστής αναλαμβάνει η Μονάδα Φορολογικής Πολιτικής της Δ/νσης Οικ. Μελετών και ΕΕ και

συνεπικουρείται από εκπροσώπους του ΥΠΕΞ, Νομικής Υπηρεσίας (ΝΥ), Τμήματος Φορολογίας (ΤΦ) και του Ιδιωτικού Τομέα.

- Συμβουλευτική Ομάδα: Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τη Συντονιστική Ομάδα. Συνέρχεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα για την ανταλλαγή απόψεων επί διαφόρων ζητημάτων/ εκκρεμοτήτων για ΣΑΔΦ, την υποβολή εισηγήσεων για συνομολόγηση νέων ΣΑΔΦ ή/και τροποποίηση υφιστάμενων, καθώς και υποβολή χρονοδιαγραμμάτων. Απαρτίζεται από εκπροσώπους του Ιδιωτικού Τομέα (ΣΕΛΚ, ΚΕΒΕ, ΟΕΒ, CIPA και Δικηγορικού Συλλόγου).
- Διαπραγματευτική Ομάδα (ΔΟ): Απαρτίζεται από εκπροσώπους της ΝΥ, ΥΟ, ΤΦ, ΣΕΛΚ, καθώς και συγκεκριμένων ατόμων που μπορεί να διορίσει από καιρού εις καιρό ο Υπουργός Οικονομικών. Αρμοδιότητα της ΔΟ θα είναι η διαπραγμάτευση και η συνομολόγηση νέων ΣΑΔΦ, καθώς και η διαπραγμάτευση για τροποποίηση υφιστάμενων Συμφωνιών με διάφορες χώρες.

V. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Μητρώα Φορολογουμένων

Η φορολογική βάση άμεσης φορολογίας κατά τον Δεκέμβριο 2015 περιλάμβανε 823.689 ενεργούς φακέλους φορολογουμένων και η βάση της έμμεσης φορολογίας 85.509 ενεργούς φορολογούμενους, σημειώνοντας μέσο όρο αύξησης 2,4% (1,87% για άμεση φορολογία και 2,85% για άμεση φορολογία), σε σχέση με το 2014.

Διαχείριση Δηλώσεων

Επιβλήθηκαν παγκύπρια 252.941 φορολογίες εισοδήματος φυσικών προσώπων και 55.243 φορολογίες νομικών προσώπων κατά τις οποίες επιβλήθηκε φόρος εισοδήματος ίσος με €506,3εκ και €600,8εκ αντίστοιχα. Οι εν λόγω φορολογίες αφορούσαν κυρίως προηγούμενα φορολογικά έτη. Επιπρόσθετα, παραλήφθηκαν και καταχωρήθηκαν 294.417 δηλώσεις ΦΠΑ για το έτος 2015.

Εκκαθάριση Φορολογικής Βάσης

Κατά το 2015 το Τμήμα Φορολογίας συνέχισε την εκστρατεία εκκαθάρισης της φορολογικής βάσης με στόχο την αύξηση των επιπέδων συμμόρφωσης των νομικών προσώπων που πραγματοποιήθηκε κατά το 2014. Η προσπάθεια αυτή γίνεται σε στενή συνεργασία με το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ΤΕΕΕΠ) λόγω της άμεσης σύνδεσης των δυο μητρώων.

Το Τμήμα Φορολογίας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια υπέβαλε κατά το 2015 ένσταση διαγραφής συνολικά για 22.106 εταιρείες (10.572 για τη βάση της άμεσης φορολογίας, 16.891 για τη βάση ΦΠΑ, εκ των οποίων οι 5.357 είναι κοινές) από τις 96.330 που δημοσιεύθηκαν. Η τελευταία ημερομηνία ένστασης ή/και συμμόρφωσης των εταιρειών προς το ΤΕΕΕΠ, ορίστηκε ως η 31/12/2015 και κατά συνέπεια λόγω της μαζικής διαγραφής εταιρειών από το μητρώο ΤΕΕΕΠ, αναμένεται κατά το 1ο τρίμηνο 2016, να επέλθει μεγάλη μείωση του αριθμού των νομικών προσώπων στο μητρώο της άμεσης φορολογίας και στο μητρώο ΦΠΑ.

Ενιαία Εγγραφή Φορολογουμένων

Το Τμήμα Φορολογίας, μέσα στα πλαίσια των διαδικασιών έχει προχωρήσει στην ενοποίηση της διαδικασίας ενιαίας εγγραφής των φορολογουμένων για όλα τα ήδη φόρων που διαχειρίζεται το Τμήμα. Συγκεκριμένα έχουν καταργηθεί τα δυο ξεχωριστά έντυπα άμεσης και έμμεσης φορολογίας και έχει εγκριθεί νέο έντυπο εγγραφής φορολογουμένων. Η κίνηση αυτή διευκολύνει τους φορολογούμενους και μειώνει το διοικητικό κόστος.

Ταυτόχρονα πραγματοποιούνται καθοριστικά βήματα για την ταυτοποίηση των φορολογουμένων των δυο μητρώων με τελικό στόχο τον ενιαίο αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και την εξάλειψη των δυο φορολογικών ταυτοτήτων άμεσης (ΑΦΤ) και έμμεσης (Αρ. ΦΠΑ) φορολογίας.

Παραλαβή Δηλώσεων Εισοδήματος

Προς αποφυγή ταλαιπωρίας και άμεση εξυπηρέτηση του κοινού, τον Απρίλιο 2015, το Τμήμα προχώρησε στη μετακίνηση του Τομέα Διαχείρισης Δηλώσεων το οποίο είναι υπεύθυνο για την παραλαβή δηλώσεων στο Επαρχιακό Γραφείο πρώην Φόρου Εισοδήματος Λευκωσίας, από τον 3ο όροφο κτηρίου σε ισόγειο χώρο στελεχώνοντας το επαρκώς με προσωπικό για επίλυση απορίων και την άμεση παραλαβή των Δηλώσεων Εισοδήματος Μισθωτού 2014. Επίσης, η ύπαρξη των επιπρόσθετων σημείων παραλαβής των δηλώσεων στα επαρχιακά γραφεία, είχε ως αποτέλεσμα την ταχύτερη εξυπηρέτηση των φορολογούμενων αποφορτίζοντας τη διαδικασία.

Παράλληλα, το Τμήμα, μέσω της Μονάδας Εξυπηρέτησης και Εκπαίδευσης Φορολογουμένων έχει εκδώσει χρήσιμο οδηγό συμπλήρωσης της Δήλωσης Εισοδήματος, για την καλύτερη καθοδήγηση των πολιτών.

Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- **Εκδόσεις (Ελληνικά)**
  1. Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών 2016-2018
  2. Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2016-2020
  3. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους 2014, Απρίλιος 2015

- **Εκδόσεις (Αγγλικά)**
  1. Strategic Plan 2015-2017
  2. Cyprus Medium Term Debt Strategy 2016-2020
  3. Annual Public Debt Management Report 2014

- **Συναφείς Ιστοσελίδες**
  1. www.mof.gov.cy (κεντρική ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών)
  2. www.mof.gov.cy/pdmo (ιστοσελίδα Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους)
  3. www.mof.gov.cy/ce (ιστοσελίδα Τμήματος Τελωνείου)
  4. www.papd.mof.gov.cy (ιστοσελίδα Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού
  5. www.mof.gov.cy/ird (ιστοσελίδα Τμήματος Φορολογίας)
  6. www.cystat.gov.cy (ιστοσελίδα Στατιστικής Υπηρεσίας)
  7. www.mof.gov.cy/gpo (ιστοσελίδα Κυβερνητικού Τυπογραφείου)
  8. www.mof.gov.cy/dits (ιστοσελίδα Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής)
  9. www.mof.gov.cy/dgps (ιστοσελίδα Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών)
  10. http://www.financialombudsman.gov.cy (ιστοσελίδα Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου)
  11. www.centralbank.gov.cy (ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας)
  12. www.cysec.gov.cy (ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
  13. www.cse.com.cy (ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου)
  14. www.reform.gov.cy (ιστοσελίδα για τη Διοικητική και Αναπτυξιακή Μεταρρύθμιση)